

Hrvatski Glasnik

GLASILO HRVATSKOG KULTURNOG DRUŠTVA "NAPREDAK" ŽUPE SOLI

GODINA XIII

Broj 140

TUZLA, TRAVANJ 2005.

Cijena 1 KM, 4 Kn

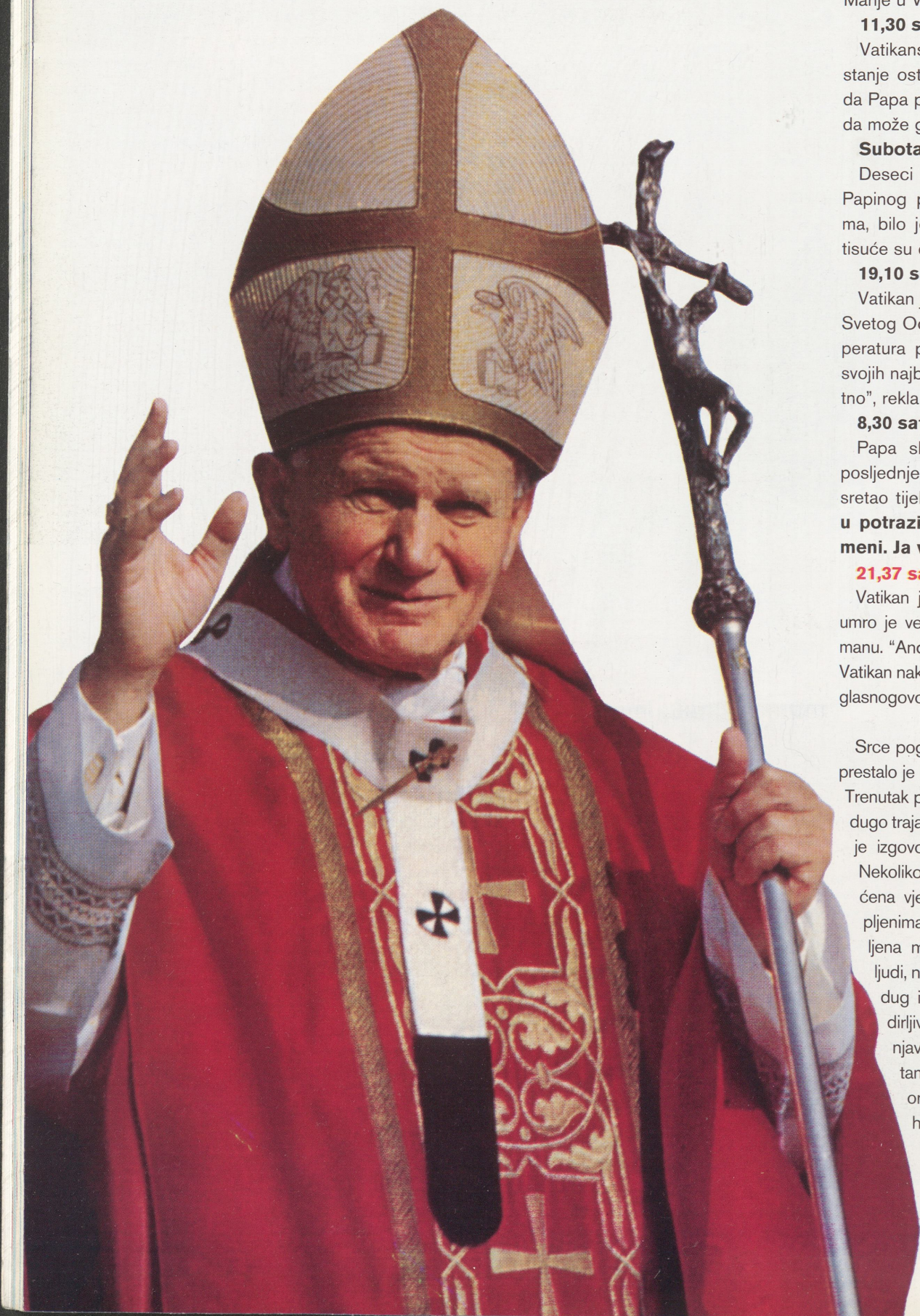
PAPA BENEDIKT XVI.

Papa Ivan Pavao II.

1920. - 2005.

“Radostan sam, budite i vi!”

Posljednji sati Svetoga Oca

Petak, ponoć

Poljski vjernici bdiju za Papu u crkvi u kojoj je on služio kao mladić, nakon što se zdravstveno stanje najpoznatijeg Poljaka pogoršalo. Stotine župljana napunilo je crkvu svete Marije u Wadowicama.

11,30 sati

Vatikanski dužnosnici objavili su da Papino stanje ostaje “vrlo teško”. U priopćenju stoji da Papa pokazuje znakove gubitka svijesti, ali da može govoriti.

Subota, 2 sata iza ponoći

Deseci tisuća vjernika u tišini bdiju ispod Papinog prozora. Prema policijskim podacima, bilo je prisutno oko 70.000 ljudi, a još tisuće su dolazile na Trg sv. Petra.

19,10 sati

Vatikan je objavio drugo priopćenje. “Stanje Svetog Oca ostaje vrlo ozbiljno, tjelesna temperatura porasla mu je od jutra. Na pitanja svojih najbližih suradnika, odgovarao je korektno”, rekla je Sveta Stolica.

8,30 sati

Papa slavi svoju posljednju misu. Svoje posljednje riječi posvetio je mladima koje je sretao tijekom svoga života: **“Putovao sam u potrazi za vama. Sada ste vi došli k meni. Ja vam zahvaljujem”.**

21,37 sati

Vatikan je objavio Papinu smrt. “Sveti Otac umro je večeras u 21,37 sati u svojem apartmanu. “Anđeli ti žele dobrodošlicu”, rekao je TV Vatikan nakon priopćenja, koje je potpisao Papin glasnogovornik Joaquin Navarro Valls.

Srce poglavara Katoličke crkve Ivana Pavla II. prestalo je kucati u subotu u 21 sat i 37 minuta. Trenutak prije nego što je pao u komu koja nije dugo trajala i iz koje se više nije probudio, Papa je izgovorio svoju posljednju riječ: “Amen”. Nekoliko minuta kasnije, vijest je bila priopćena vjernicima i poštovateljima Pape okupljenima na Trgu svetog Petra. Tada je izmolljena molitva krunice nakon koje je masa ljudi, nešto iza 22 sata i 30 minuta započela dug i topli pljesak da bi zatim utonula u dirljivu šutnju popraćenu smirenim zvonjavom zvona s pročelja bazilike i, tu i tamo, uzdasima i malo jačim jecajima onih koji nisu uspjeli suzdržati suze zahvalnice za čovjeka koji je i sam znao brisati suze poniženog čovječanstva.

Papa je preminuo, prema smrtnici koju je potpisao Papin osobni liječnik, dr. Renato Buzzo-

netti, od zastoja rada srca. Tijelo je bilo izmoreno od Parkinsonove bolesti, jake upale mokraćnih putova i prostate, sepse koja se proširila na krv, te velikih tegoba s disanjem.

Papina smrt je provjeravana gotovo dvadeset minuta elektronskim uređajima. Uslijedio je početak protokola predviđen za slučaj Papine smrti u kojem ga kardinal Kamarlengo dva puta glasno poziva imenom: Karol!, Karol!

Papino je tijelo brzo obučeno u posmrtnu odoru crvene boje kako bi ga snimila talijanska televizija RAI koja je snimku odaslala u svijet.

Sutradan na Trgu svetog Petra je služena prva misa zadušnica za Papu koju je predvodio kardinal, državni tajnik Angelo Sodano. Tijekom mise na kojoj je bilo oko dvjesto tisuća ljudi, pročitana je posljednja Papina poruka predviđena za molitvu nedjeljnog Angelusa u kojoj Papa ističe potrebu svijeta da se shvati i prihvati Božju milost te da život bude prožet radošću koja proizlazi iz Kristova uskrsnuća. Papa je završio svoju posljednju poruku tvrdnjom da ljubav mijenja ljudsko srce i daje nam mir. Kardinal Sodano je Ivana Pavla II. nazvao ‘Velikim’, pridjev koji je rezerviran za pape koji će postati sveci.

Papa koji je potukao sve rekorde

Nakon više od 450 godine, prvi je put izabran papa koji po nacionalnosti nije bio Talijan - Karol Wojtyła postao je Ivan Pavao II. Usto, bio je on i prvi papa Slaven. U povijesti Katoličke Crkve ući će po mnogostrukim rekordima na svim poljima i različite načine. Bio je papa s jednim od najduljih

pontifikata u dvije tisućljetnoj povijesti Crkve. Nekoliko je puta obišao zemaljsku kuglu, bio je “papa putnik”. Svojim načinom vladanja Crkvom dao je sastavnu dimenziju i papinstvu i Crkvi. Bio je jedan od glavnih “rušitelja” komunističkog bloka na europskom Istoku, bio je najveći moralni autoritet u svijetu, najveći pobornik mira u svijetu, poduzevši niz mirovnih inicijativa, ali nikad nije dobio Nobelovu nagradu za mir. U Rimu i Vatikanu pohodili su ga milijuni hodočasnika, stotine stranih državnika i uglednika, a milijuni ljudi su ga dočekali na njegovim pastoralnim pohodima po mnogim zemljama. Proglasio je najveći broj svetaca i blaženika u povijesti, napisao je niz crkvenih dokumenata, ali i knjiga, ispričao se svima kojima je Crkva ili bilo koji njezin član bilo kada u povijesti nanio neko zlo. Ivan Pavao II. bio je veliki pobornik ekumenizma - njegova je životna želja bila ponovno ujedinjavanje Katoličke crkve s Istočnim crkvama, ali to se

još nije dogodilo. Prvi je papa u povijesti koji je kročio i molio se u sinagogi i džamiji. Također je bio pobornik ujedinjavanja Europe od Atlantika do Urala, ali ta ga je ista Europa razočarala zanjekavši kršćanske korijene, koje nisu spomenuli u Europskom ustavu. Pokojni papa se usto striktno pridržavao crkvenog učenja, višestoljetne crkvene tradicije, posebice kad je riječ o moralnim pitanjima. Tko god bude izabran za njegova nasljednika, ostat će zadugo u sjeni svoga prethodnika.

Papa i mladi

“OTKRITI KRISTA VAŠA JE NAJVEĆA ŽIVOTNA AVANTURA”

Papu su slušali, pljeskali mu i oduševljeno klicali milijuni mladih. Može se reći da je mladež prihvaćala papu, da je s njime rado molila, pjevala i razgovarala. Mladi su osjećali da je Papi uistinu stalo do njih. Uvidali su da je jasan u svojim načelima i zahtjevan u praksi, da im govori očinski, a ne paternalistički; s autoritetom, ali ne autoritarno. Možda je to najbolje izrazila djevojka iz Argentine, koja je nakon jednog susreta mladih rekla: “Za nas je Papa življeni nauk”.

Misli Svetoga Oca

O vjeri

Vjera ne umrtvljuje čovjeka već uzvisuje njegove najplemenitije sposobnosti i stavlja ih u službu svakog pojedinca i cijele zajednice.

O ateizmu

Neki govore da ovu temu još istražuju, drugi se smatraju nevjernicima i možda nesposobnim da vjeruju, ili pak ravnodušnim prema vjeri. Ima onih koji odbijaju Boga zato što ih njegovo lice ne privlači. Napokon, ima i onih koji, zaslepljeni naletima filozofija sumnje, predstavljaju vjeru kao iluziju ili otuđenje i možda osjećaju iskušenje da izgrade neki humanizam bez Boga.

Izgradnja svijeta bez Boga, prije ili poslije, uvijek završava protiv čovjeka.

O Europi

Drevna Europo, nađi samu sebe. Budi što jesi. Otkrij svoje izvore. Oživi svoje korijene.

Papa u BiH

U Sarajevu, 12. i 13. travnja 1997. Papa je rekao: *"Neka nikada više ne bude rata, neka više nikada ne bude mržnje i nesnošljivosti! To je poruka ovoga stoljeća i ovoga tisućljeća. Upravo s tom porukom započinje svoj pastirski pohod ovoj zemlji. Logiku ljudskog nasilja valja zamijeniti konstruktivnom logikom mira. Nakon osvete mora ustupiti mjesto osloboditeljskoj snazi opraštanja. Potrebno je, kao u mozaiku, da se svakoj osobi i narodu ovih krajeva jamči očuvanje njihova političkoga, nacionalnoga, kulturnoga i vjerskoga identiteta."*

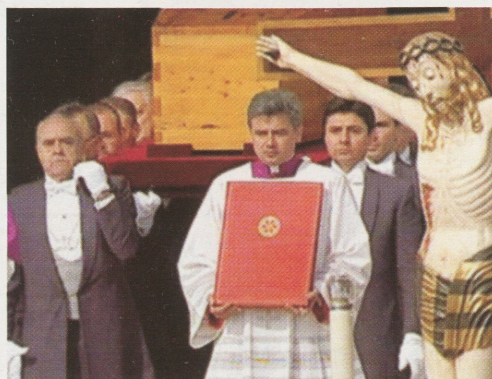
Na odlasku iz Bosne i Hercegovine papa Ivana Pavao II. je poručio: *"Koliko sam puta proteklih godina smatrao potrebnim zamčiti vam: Niste napušteni: S vama smo. Bit ćemo s vama sve više! Cijela je Crkva uz vas u teškom hodu gradnje nove civilizacije, civilizacije ljubavi. A sada vam, prije samog dolaska, želim poručiti: U duhu ostajem s vama. Ostajem u duhu s vašim obiteljima i s vašim zajednicama."*

Testament za treće tisućljeće

VRIJEDNOSTI OBVEZE KRŠĆANSKE I KATOLIČKE VJERE

Danas vam poručujem da sačuvate čvrstu vjeru u Crkvu. To su činili vaši očevi i vaše majke. I vi također čuvajte vjeru i prenosite je svojoj djeci. To je razlog mogeg pastoralnog putovanja k vama: *"Doživljem vam, braćo, u pamet evanđelje koje vam navijestih, koje primiste, u kojem stojite"* (1 Kor 15).

Bez čvrste vjere nedostajat će vam podrška i bit ćete izloženi na milost i nemilost promjenljivim naucima vremena. Danas također ima

ambijenata koji ne prihvaćaju ispravan nauk, koji traže, u skladu s vlastitim željama, nove učitelje koji laskaju, kako nas je upozorio sveti Pavao. Ne dajte se prevariti. Ne osvrćite se na proroke egoizma koji netočno tumače individualni razvoj, koji vam predlažu ovozemaljski nauk spasenja i koji žele izgraditi svijet bez Boga.

Da bi mogao reći "vjerujem", "ja vjerujem", moraš biti spreman na samozataju, na odricanje sebe samoga; isto tako moraš biti spreman na žrtvu, na odricanje i moraš imati plemenito srce.

Onaj tko bude imao tu snagu vidjet će kako se raspršuju tmine. Onaj tko vjeruje, pronašao je svjetionik koji omogućava siguran put. Onaj tko vjeruje, poznaje pravac i može se orijentirati. Onaj tko vjeruje, pogodilo je pravi put i nikakva glupost nekog lažnog učitelja neće ga s njega uspjati skrenuti. Vjernik ima oslonac i prihvaća živjeti život dostojno i kako se sviđa Bogu. Onaj tko vjeruje s punom sviješću može zaključiti svoj život i prihvatiti trenutak u kojem će ga Bog pozvati.

Istina, spoznati se danas u Crkvi nije najugodniji način da živiš. Lakše je prilagoditi se i skrivati. Prihvatiti vjeru danas, i živjeti je, znači plivati protiv struje. Riječ je o izboru koji traži snagu i hrabrost.

Kršćanski optimizam

Prvo što želim uputiti vam poziv na optimizam, na nadu i povjerenje. Istina je da čovječanstvo prolazi težak trenutak i da čovjek ima dojam da bi snage zla mogle prevladati. Poštenje, pravda i poštivanje čovjekova dostojanstva prečesto posrću ili čak podliježu na

putu. Usprkos tome, mi smo pozvani da pobijedimo svijet našom vjerom (Iv 5, 4), jer pripadamo Onome koji je svojom smrću i uskrsnućem postigao za nas pobjedu nad grijehom i smrću i koji nas je osposobio za smjernu i vedru, ali sigurnu afirmaciju dobra nad zlom.

Mi smo Kristovi i On je taj koji pobjeđuje u nama. U to duboko moramo vjerovati, moramo živjeti tu sigurnost jer će, u suprotnom slučaju stalne teškoće koje naviru steći snagu da u naše duše unesu podmuklu bolest koja se zove malodušnost, navika, puno prilagođavanje prevlasti zla.

Još suptilnije iskušenje koje danas iščekuje kršćane, posebno mlade, jest odricanje od nade u pobjedničku afirmaciju Krista. Zloduh, poticatelj svih zamki, stalno i odlučno u srcu svih ljudi pokušava ugasiti luč te nade. Nije lak put kršćanskog vojevanja, ali moramo ga prijeći svjesni da posjedujemo unutarnju snagu preobražaja, što nam je preneseno s božanskim životom koji nam je po Kristu podario Gospod. Na temelju vašeg svjedočenja postići ćete da se shvati kako se najviše ljudske vrijednosti ostvaruju u dosljedno življenom kršćanstvu.

Župni pastoralni list (10. IV. 2005.)

Ivan Bosankić i Ivica Kovačević

Oproštaj s papom Ivanom Pavlom Velikim u Tuzli

Rastanak je uvijek težak i ponekad ljude slama. Ljudski život poznaje brojne rastanke. Međutim, rastanak od Ivana Pavla II. uistinu je bio po mnogo čemu poseban, jedinstven, neponovljiv. Svi koji su Papu poznavali i voljeli oprostili su se od njega osobno: suzom, šutnjom, zapaljenom svijećom... Svi smo se mi mnogo puta od nekoga opraštali, ali nikada do sada nije se toliko ljudi oprostilo od jednoga čovjeka.

Mogli smo vidjeti i čuti o nepreglednoj koloni - "kilometrima vjere" ljudi na rimskim ulicama koji su došli reći: hvala. U tu "rijeku vjere" uključio se i cijeli svijet svojim molitvama i zahvalama Bogu za Svetoga Oca. Kako u cijelom svijetu tako i širom Bosne i Hercegovine molilo se za Svetoga Oca s dubokom zahvalnošću za sve što je Ivan Pavao II. učinio za našu domovinu: dva puta ju je pohodio, mnogo puta govorio o Bosni i Hercegovini i dizao glas za pomoć onda kad je bilo najteže.

U tom "univerzalnom hodočašću zahvale Papi" uključili su se katolici, ali i svi ljudi dobre volje u gradu Tuzli. Vrijeme - od smrti do pokopa Ivana Pavla II. - u našem Franjevačkom samostanu u Tuzli, bilo je ispunjeno žalošću, ozbiljnošću i molitvama. U samostanskoj crkvi služena je i misa zadušnica za Svetoga Oca, misu je predvodio gvardijan fra Zdravko Anđić, u koncelebraciji drugih svećenika. Na misi se okupio veliki broj vjernika, koji su prije samog početka mise s upaljenim svijećama krenuli na "hodočašće zahvale" oko crkve, a potom upaljene svijeće ostavili pred Papinom bustom u dvorištu crkve. Na misi su bili predstavnici javnog, kulturnog i političkog života grada Tuzle,

koji su se upisali u knjigu žalosti. U svečanom i pobožnom ozračju prepunu zahvale i ponosa, posebno se mora istaknuti crkveni zbor koji je pjevao onako svečano, kao kad je ispraćao Svetog Oca na aerodromu u Banjoj Luci. Spomenuti treba i vrlo nadahnutu gvardijanovu propovijed u kojoj je između ostalog posebno istaknuo: *Papa Ivan Pavao II. osvajao je ljude svojom neposrednošću, sposobnošću slušanja, ne namećući nikomu ništa. Bio je jasan u govoru i naviještanju i pun razumijevanja za svakoga, ali nikada nije odstupao od istine.*

Propovjednik nade, vizionar novoga svijeta, glasnogovornik civilizacije života i ljubavi, prihvaćen i osporavan - ali uvijek dosljedan. Čovjek koji je, iako starac, mogao bez problema okupiti na jednom mjestu na stotine tisuća mladih iz cijeloga svijeta i reći im ono što im se nitko ne bi usudio govoriti: Nema života bez križa, tko bi vam govorio suprotno - lagao bi!

Onima koji su mislili da Crkvu treba suobličiti svijetu jasno je poručio: Crkva je u svijetu, ali nije od svijeta. Crkva nije tu da bude po mjeri čovjeka već je tu kako bi čovjeku pomogla da bude po mjeri Boga.

Nosio je hrabro svoj križ, otišao je Gospodinu da ga privine kao ljubljenog sina na svoje srce u pratnji one koju je toliko ljubio: Isusove i naše majke.

Hvala ti sveti oče na svim riječima, djelima, na svojoj ljubavi kojom si ljubio Gospodina i sve ljude. Zemlja je bogatija za tvoj život, tvoje riječi i tvoju ljubav. Bio si čovjek vjere.

Fra Marko Kepić

Snimci: Fra Martin Antunović

Ja sam s vama

Otišao si, Sveti oče, u drvenom kovčegu i sigurno si sada s uskrslim Isusom, koji reče da će i poslije svoje smrti biti opet s nama. Ja mu povjerovah i on me usliša.

Otišao si, ostavljajući za sobom ljubav i blagoslov za svakoga od nas čija je zadaća da tvoju poruku pomirenja širimo po cijelomu svijetu. Ja je prihvatih, ali Ti ne mogu obećati hoću li je uspjeti prosljediti k onima s mačem u ruci.

Tvoje sjajne oči i sada blješte u mom pogledu dok ti je umorno tijelo crna zemlja prizivala, a mladu dušu Gospod naš. Tada sam se pitala, je li moguće da si već stigao kod Njega!

Oh, kako ti zavidim što te nebesa k sebi primiše! Da mi je samo sekundu sjediti na oblacima u društvu sa svim našim svecima, anđelima i onima koji bijahu milostivi na ovom zemaljskom životu! Kako si mi Sveti oče daleko, a tako blizu!®

Tvoja snaga me naučila da je sve moguće kada imaš vjeru, a reći ću ti nešto u povjerenju: Često odlutam od pravoga puta i tada ne umijem pronaći svoj put. Prije su mi u tome pomagali dobri ljudi, a onda su me oni razočarali i ja im jednostavno ne mogu više vjerovati, a što je još žalostnije ne mogu pronaći druge dobre ljude koji će biti sa mnom i u dobru i u zlu... Potom zalutam u mislima, i gle, neki stranac mi pokuca na vrata duše, a ja ne želeći mu otvoriti zbog straha, oslušnih njegove riječi koje su prodirale kao s drugoga planeta - Možda ti nisi dobra, pa ne pronalaziš iskreno srce. Uđi u svoju dušu i naći ćeš ono što tražiš.

Malo se udaljim od vrata, a glas iza njih iščeznu. Tko je to bio; hladni vjetar mi prostruja kroz tijelo, a duša ogladni Boga živoga. Uplaših se, na spomen imena Božjega. Ta, ja ga zvah samo u nevolji i on mi dođe, no sad se posramih sama sebe i ne imadoh hrabrosti pozvati Njegovo ime. Što je taj glas htio da mi kaže, što je to što će mi dati odgovor na moje neznano pitanje?! Mislila sam da je dovoljno to što vjerujem, ali se grdno prevarih. Strah ne dolazi od Boga, već od djela.

AMEN! Bila je, Papa, tvoja posljednja riječ

BDIJTE! Reče Isus Krist.

MOLI I OPET MOLI!... na trenutak zaniyekah. Čije su to riječi?

Da, to su bile riječi koje mi simbolično predoči onaj glas. Oprosti mi Oče, što pomislih da je to stranac, oprosti mi Kriste što ne želim da čujem ono što mi svakodnevno govoriš! Oprosti mi za mržnju, oprosti mi za pohlepu - ta i ja sam tek običan smrtnik! Otvaram oči ka ljudima, pružajući im ruku pomirenja kao što nas je učio Sveti otac, te im želim reći da mogu biti i ja dobra, samo mi to mora netko pokazati, netko mi mora pomoći da shvatim kako ljubavlu bol nestaje. Želim da volim želim da opraštam, da molim, da se smijem, da slijedim Tvoj put vjere, nade i ufanja.

Grob tvojega plača Sveti oče uslišao je naše nade, a tvoja ruka pomirenja izlilečila je zalutale duše koje se digoše iz ponora ognja paklenoga. Ti si nas učio da širimo kršćansku vjeru, dobrotu i mir na ovome varljivome i nestabilnome svijetu. Stoga, priklanam glavu ka tvojemu velikome biću za sva djela koja si učinio za dobrobit čovječanstva.

Hvala ti, Sveti oče, učitelju kršćanskoga nauka!

Ivana TADIĆ

Neki tekstovi i snimci na stranicama od 3. do 11. preuzeti su iz tiska, agencijskih vijesti, interneta i dr.

Odlazak Karola Wojtyle, NAJOMILJENIJEG PAPE

Gotovo nitko nije očekivao da će nakon smrti Ivana Pavla I. čiji je pontifikat zbog smrti trajao samo 33 dana, za 264. poglavara Katoličke crkve biti izabran poljski kardinal Karol Wojtyła.

Papa Ivan Pavao II. u 27 godina trajanja svoga pontifikata, od 1978. godine, obavio je 246 putovanja izvan Rimske biskupije, od kojih 102 izvan granica Italije. Za pontifikata je objavio tri knjige i četrdeset apostolskih pisama.

Više od 16.000.000 hodočasnika primio je na općim audijencijama. Rekordna godina bila je 1979. kada je novog Papu, prvog netalijana poslije pola milenija došlo vidjeti 1.585.000 osoba.

U 183 ceremonije beatifikacije odnosno kanonizacije Papa je proglasio 474 sveca i 1316 blaženika.

Papa Ivan Pavao II. pet puta je boravio na ovim prostorima. Tri puta u Hrvatskoj i dva puta u Bosni i Hercegovini.

Hrvatsku je prvi put posjetio 1994. godine kada je boravio u Zagrebu. 1998. dolazi u drugi posjet Hrvatskoj i boravi u Zagrebu, Mariji Bistrici i Splitu.

Treći posjet u lipnju 2003. godine obuhvatio je cijelu Hrvatsku, pa je Papa posjetio pet gradova: Rijeku, Dubrovnik, Osijek, Đakovo i Zadar.

Bosnu i Hercegovinu Ivan Pavao II. posjetio je 1997. i 2003. godine. Za vrijeme prvoga posjeta našoj zemlji u travnju 1997. stadion Koševo bio je premali da primi sve vjernike koji su došli da pozdrave Svetoga Oca.

Krajem lipnja 2003. Papa dolazi u Banja Luku i izvršava beatifikaciju blaženoga Ivana Merza.

Džanan RIBIĆ

DVIJE MILIJARDE LJUDI PRATILE SU OPROŠTAJ

Milijuni vjernika, 200 svjetovnih državnika, 14 vjerskih poglavara na Trgu svetoga Petra u Rimu na jednom od najvećih pokopa u povijesti čovječanstva

Na Trgu sv. Petra u Vatikanu 8. travnja se Katolička crkva, ali i najviši predstavnici kršćanskih crkava i predstavnika ostalih religija, velik broj vodećih svjetskih političara i nevideno višemilijunsko mnoštvo vjernika, oprostilo od pape Ivana Pavla II. Praćeno pljeskom stotina tisuća okupljenih ispred vatikanske bazilike u 10 sati dvanaest nosača iznijelo je pred oltar lijes od čempresa s Papinim tijelom ispred kojega je išao papinski cerominijar nadbiskup Piero Marini, a iza njega Papin tajnik nadbiskup Stanislaw Dziwisz. Dok je Scuola cantorum predvodila pokojničku pjesmu, u procesiji je prema glavnome oltaru krenulo 140 kardinala u crvenim misnicama i s bijelim mitrama. U trenutku početka obreda sa svih katoličkih crkava diljem svijeta zvonila su zvona. Pogrebnu misu predvodio je dekan Kardinalskog zbora kardinal Joseph Ratzinger.

Ispraćaj u brojka: U Rimu je bilo četiri milijuna hodočasnika, stotinu osamdeset državnih izaslanstava, četrnaest vjerskih vođa, šest kraljeva i kraljica, četrdeset četiri predsjednika država, dvadeset pet predsjednika vlada, tristo tisuća ljudi na Trgu svetoga Petra, četiri milijuna ljudi prošlo uz odar, dvije milijarde gledalo TV prijenos.

U SARAJEVU ODRŽANA KOMEMORACIJA POVODOM SMRTI PAPE IVANA PAVLA II.

U Narodnom pozorištu u Sarajevu u organizaciji Hrvatskog kulturnog društva Napredak, 5. travnja, održana je komemoracija povodom smrti Pape Ivana Pavla II. Na komemoraciji su nazočili mnogi visoki dužnosnici Bosne i Hercegovine, predstavnici diplomatskog zbora i vjerskih zajednica u BiH.

Nazočnima se prvotno obratio predsjednik HKD Napretka prof. dr. Franjo Topić. "Papa Ivan Pavao II. vratio se u kuću svoga nebeskog Oca. Dosada nije bilo osobe kojoj je toliko posvećena pozornost kao Ivanu Pavlu II. pa i u času odlaska s ovoga svijeta. Moglo bi se o Papi govoriti beskonačno, jer je njegov opus osobni i papinski uistinu velik. On je kao papa napisao preko 80 000 stranica. Napisao je četrnaest enciklika kao najviših papinskih učiteljskih dokumenata. Mislim da je kao rijetko tko shvatio ozbiljnost, znakovitost i dalekosežnost "nemira na brdovitom Balkanu". Papa je o Bosni i Hercegovini govorio 263 puta. Bez Papine podrške Hrvatska i Bosna i Hercegovina bile bi teže priznate", rekao je Topić.

"Bez ikakve dvojbe Ivana Pavla II. možemo nazvati Velikim. Nema sumnje kako je Papa bio osoba izvanrednog bogatstva. Njegova neobična inteligencija i široka kultura, ne samo na vjerskom nego također na filozofskom i sociološkom području", rekao je apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini mons. Abril y Castello Santos dodavši da je jasno kako je Papina smrt veliki gubitak za Katoličku crkvu, kao i cijeli svijet. "No iza Pape ostaje njegova velika ostavština koja će za sve zemlje svijeta imati veliki značaj", rekao je na koncu nuncij.

Predsjedavajući Predsjedništva Bosne i Hercegovine Borislav Paravac, također je

naglasio veliki značaj Ivana Pavla II. "Rimokatolička crkva, vjernici i čitav svijet ostali su bez velikog poglavara i državnika. Svi su primijetili da se radi o osobi koja je obilježila proteklo stoljeće. Posljednja poruka njegove svetosti Pape Ivana Pavla II. 'Ljubav mijenja srca i pruža mir', kao da je izgovorena u Bosni i Hercegovini i narodima Bosne i Hercegovine. Ona nedvojbeno podsjeća na njegov prvi posjet našoj zemlji 1997. u vrijeme kada je taj posjet bio najpotrebniji", rekao je Paravac.

Na komemoraciji su pored ostalih nazočili i član Predsjedništva BiH Sulejman Tihić, pročelnica Ureda hrvatskog člana Predsjedništva Darija Krstićević, predsjednik Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH Šefik Džaferović, predsjednik Doma naroda Velimir Jukić i mnogi drugi.

Vanja Gavran

Franjevački samostan Tuzla

OBAVIJEST

Franjevački samostan u Tuzli poziva sve studente i mlade na STUDENTSKE TRIBINE, koje će se održavati u dvorani Franjevačkog samostana u Tuzli, svakog utorka u 18:30 sati. Teme ovih susreta bit će uglavnom: teološke, filozofske, moralne, povijesne i dr.

Na ovim susretima studenti će imati mogućnost slušati profesore iz različitih područja. Vjerujemo da nije potrebno pojašnjavati zašto STUDENTSKE TRIBINE.

Sjetimo se i riječi Ivana Pavla II, koje je uputio studentima, on je naglasio: "Svakoj osobi je potrebno integralno i integrirajuće obrazovanje - kulturno, profesionalno, znanstveno, duhovno - koje bi joj omogućilo skladan unutarnji život i koje bi joj dopustilo da prenese nadu onome tko je traži. Sve se više postavlja zahtjev za obrazovanjem, jer **neznanje je najopasniji neprijatelj**" - istakao je papa Ivan Pavao II, velikan našega doba koji je prije nekoliko dana preminuo.

Benedikt XVI. u prvoj homiliji na latinskom jeziku svoje je misli pred svim kardinalima upravio na svoga prethodnika Ivana Pavla II.

Ratzinger putem Wojtyle

Silvije Tomašević, Rim

Benedikt XVI. u prvoj svojoj javnoj homiliji na latinskom jeziku u Sikstinskoj kapeli pred svim je kardinalima svoje misli upravio Ivanu Pavlu II. kazavši kako je njegovom milošću izabran za papu.

Ratzinger je istaknuo kako osjeća čvrstu ruku Ivana Pavla II., koja stiše njegovu i kaže: "Ne bojte se!"

Benedikt XVI. najavio je i svoj odlazak u rodnu Njemačku na Veliku Gospu, u Köln na Međunarodni dan mladeži. Istaknuo je kako će i njemu, kao i Ivanu Pavlu II., mladi značiti mnogo. Dodao je da će slijediti i Drugi vatikanski koncil i da će uzastojati na ekumenskom dijalogu i jedinstvu kršćana.

Čišćenje sjećanja

Crkva danas mora u sebi oživiti spoznaju da svijet ponovo upozori na riječi onoga koji je kazao: "Ja sam svjetlost svijeta", dodao je Papa i pozvao na očišćenje sjećanja, što je zahtijevao i Ivan Pavao II. "Obuzimaju me dva suprotna osjećanja.

S jedne se strane osjećam neprikladnim za dužnost koju ste mi povjerili, a s druge imam potrebu zahvaliti Bogu koji ne napušta svoje stado već ga vodi pomoću izabranih vikara svoga Sina koje je postavio kao pastire", rekao je Benedikt XVI. kardinalima. Dodao je kako u njegovim ušima odzvanja poruka Ivana Pavla II. koji nas je sve pozvao da se ne bojimo.

Zaslugom Ivana Pavla II. Crkva je postala smionija, slobodnija i mlađa. "Crkva koja mirno gleda na svoju prošlost ne boji se budućnosti", rekao je Benedikt XVI. i istaknuo potrebu jedinstva među biskupima, jer o tome ovisi u prvom redu djelotvornija evangelizacija u suvremenom svijetu.

Istaknuo je da Drugi vatikanski sabor služi svijetu trećeg tisućljeća kao kompas koji će još dugo voditi nove naraštaje prema Kristu Spasitelju. Benedikt XVI. preuzeo je vodstvo Katoličke crkve tijekom Godine euharistije i namjerava ne samo svečano 8. prosinca obilježiti 40. obljetnicu završetka tog za današnju Crkvu važnog događaja nego i Tijelovo.

Euharistija će biti glavna tema susreta s mladima u Kölnu i redovite sinode biskupa u listopadu. Zbog toga je pozvao vjernike, posebno svećenike, da idućih mjeseci pojačaju pobožnost prema Isusu nazočnom u euharistiji.

Ratzingerove poruke

U prvoj homiliji na latinskom jeziku Papa se ponovno prisjetio Ivana Pavla II., jer je papa Wojtyła, kako je rekao, dao nadu svijetu.

"Čini mi se da osjećam njegovu snažnu ruku kako stiše moju i čujem njegove riječi: 'Ne bojte se', rekao je Benedikt XVI.

"Želim potvrditi da ću nastaviti primjenu Drugog vatikanskog koncila u vjernom kontinuitetu s dvotisućljetnom tradicijom Crkve. Neću štedjeti snage da bih 'nastavio dijalog koji su pokrenuli moji prethodnici s različitim civilizacijama kako bi se stvorila bolja budućnost'".

Programski govor

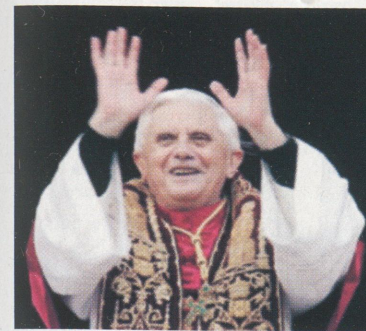
Papin je govor bio snažan i programski jer je u njemu odredio djelovanje u ovoj godini, ali i smjernice za cijeli pontifikat tražeći na temeljima Drugoga vatikanskog koncila jedinstvenu Crkvu koja bi trebala vratiti povjerenje vjernika.

Ivan Pavao II. s vjernicima je ispunjavao trgove i stadione, a Benedikt XVI. vjerojatno će

htjeti povećati broj vjernika u crkvama. Zbog toga će nastojati učvrstiti Crkvu, pa i čišćenjem prljavštine.

O tom je govorio tijekom Velikog petka u svojim razmišljanjima koje je napisao za postaje Križnoga puta. Na kraju je Benedikt XVI. pozvao mlade u Köln, udijelio blagoslov i dobio pljesak nazočnih kardinala koji su tako odobrili njegov program.

U četvrtom glasovanju u Sikstinskoj kapeli 115 kardinala izabralo Nijemca Josepha Ratzingera za 265. poglavara Katoličke crkve

NOVI PAPA BENEDIKT XVI.

RIM

Kardinal Joseph Ratzinger svoju je prvu misu kao papa Benedikt XVI. održao u srijedu ujutro u Sikstinskoj kapeli sa svim kardinalima, kojima je zahvalio što su ga izabrali i zamolio ih da mu svojom molitvom, angažiranjem i savjetima pomognu u službi koja je pred njim.

Benedikt XVI. svoju je prvu homiliju održao na latinskome jeziku. U njoj se ponovo prisjetio Ivana Pavla II., na čiju sahranu su došli šefovi država i vlada cijeloga svijeta, jer je papa Wojtyła, kako je rekao, dao nadu svijetu.

"Čini mi se da osjećam njegovu (Ivana Pavla II.) snažnu ruku kako stiše moju i čujem njegove riječi: 'Ne bojte se'", rekao je Benedikt XVI.

Novi Papa je rekao kako će nastaviti ekumensko djelovanje njegovih prethodnika, te se posebno obratio mladima kazavši kako će slušati njihove potrebe i nastaviti dijalog s mladom generacijom. "Želim čvrsto potvrditi da ću nastaviti u obvezi primjene Drugog vatikanskog koncila u vjernom kontinuitetu s dvotisućljetnom tradicijom Crkve", rekao je Benedikt XVI. i kazao da neće štedjeti svoje snage kako bi "nastavio dijalog koji su pokrenuli moji prethodnici s različitim civilizacijama kako bi se stvorila bolja budućnost".

Papa je rekao kako će se zauzimati za "jedinstvo svih sljedbenika Krista".

"S jedne strane u sebi osjećam nešto poput nemira pred odgovornošću koja mi je jučer povjerena, a s druge strane u sebi osjećam duboku zahvalnost Gospodinu koji nikad ne napušta svoju pastvu nego je uvijek vodi", rekao je Benedikt XVI. na latinskom.

Na koncu je Papa udijelio blagoslov, a kardinali su njegovu homiliju pozdravili pljeskom.

Noć s utorka na srijedu novi je papa proveo u hotelu Santa Martha, zajedno s ostalim kardinalima, u kojem je bio dvije prethodne noći u danima konklava, a iz hotela do Sikstinske kapele Benedikt XVI. je stigao u crnom automobilu s vatikanskim zastavicama.

Svečana misa Ratzingerove inauguracije održala se u nedjelju 24. travnja na Trgu svetog Petra.

Šef ureda za tisak Svete Stolice, Joaquín Navarro Valls, potvrdio je u srijedu kako će prvo putovanje novoga Pape u inozemstvo biti u njegovu rodnu zemlju, u kolovozu u Köln, gdje će se održati Međunarodni dan mladeži.

(Hina)

Joseph Ratzinger

NOVI PAPA Benedikt XVI.

Vatikan, (IKA)

Kardinal Joseph Ratzinger (78) novi je poglavar Katoličke crkve. Svečano je to najavio s prozora bazilike Sv. Petra oko 18.40 čileanski kardinal Jorge Arturo Medina Estevez.

"Draga braćo i sestre, javljam vam radosnu vijest", rekao je kardinal Estevez u svom službenom obraćanju koje je prvi put u povijesti izbora pape izgovoreno na više jezika. Potom je kardinal Estevez izgovorio latinski obrazac kojim se najavljuje novi Papa: "Nuntio vobis, gaudium magnum, habemus Papam".

Novi je Papa, najavio je zatim kardinal Estevez, kardinal Joseph Ratzinger, a uzeo je ime Benedikt XVI.

Neposredno zatim na prozoru se pojavio i novi Petrov nasljednik, a njegov izlazak burnim višeminutnim pljeskom pozdravili su deseci tisuća vjernika okupljenih na Trgu sv. Petra. U svom prvom obraćanju na talijanskom jeziku, prekidano više put pljeskom vjernika, papa Ratzinger je rekao:

"Draga braćo i sestre nakon velikog pape Ivana Pavla II. gospoda kardinali izabrali su mene, poniznog i jednostavnog radnika u vinogradu Gospodnjem. Tješi me činjenica da se Gospodin zna služiti i raditi i sa nesavršenim sredstvima. Nadasve se uzdam u vaše molitve", rekao je, između ostalog, novi Papa u svom prvom obraćanju nakon izbora. Nakon toga papa Benedikt XVI. podijelio je prvi blagoslov "Urbi et orbi", gradu i svijetu u svojem pontifikatu.

Zašto je Ratzinger postao BENEDIKT

Barbara Slade

Čim je rekao "da" u znak pristanka da bude novi papa, kardinal Ratzinger napravio je svoju prvu veliku odluku: izabrao je novo ime.

Mogao je izabrati bilo koje ime od svojih 264 prethodnika, ostaviti svoje ili odabrati neko novo ime. Njegova odluka možebitno reflektira duh koji će upravljati njegovim papatom.

Ako je Ratzinger odavao počast posljednjem papi s tim imenom, novi papa mogao bi se okarakterizirati kao konzervativac čvrstih stavova. Benedikt XV, koji je vladao između 1914. i 1922. bio je umjeren u odnosu na svog prethodnika Pia X, koji je primijenio čvrst otklon od "modernizma".

S druge strane, možda Ratzinger odaje počast svetom Benediktu iz Nursije, koji je 528. g. u Monte Cassinu osnovao red svetog Benedikta - najstariji samostanski red u zapadnoj Crkvi.

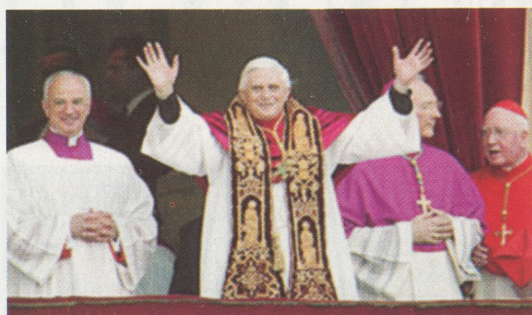
Tradicija od 996. godine

Prema tradiciji konklave, novi je papa svoje novo ime rekao kardinalima dok su još uvijek bili u Sikstinskoj kapeli. Njegovo ime obznanjeno je nekoliko trenutaka prije nego se pojavio pred mnoštvom na balkonu.

U početku su pape zadržavali svoja imena. Nazvan po paganskom bogu Merkur, papa iz 6. stoljeća prvi je promijenio ime i nazvao se Ivanom II. Tradicija mijenjanja počela je tek 996. godine kada je Bruno, prvi njemački papa, postao Gregor V.

U 20. stoljeću, tri pape uzeli su ime Pio, jedan Benedikt, jedan Pavao i jedan Ivan. Godine 1978., novoizabrani papa iz Venecije, Albino Luciani, kombinirao je Ivan i Pavao i tako postao prvi Ivan Pavao u povijesti papinstva. Umro je samo 33 dana nakon što je postao papa, pa je u njegovu čast, Karol Wojtyła izabrao ime Ivan Pavao II.

Tijekom stoljeća, najpopularnije ime bilo je Ivan. Njih 23 uzelo je to ime, dok je 16 papa bilo imena Grgur, 16 Benedikt i 13 Leo. Benedikt, koje dolazi od latinske riječi za "blagoslov", jedno je od papinskih imena svetog podrijetla poput Klementa ("milost"), Inocent ("pun nade" i "nevin") i Pio ("pobožan")

Vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić
o izboru novog poglavara Katoličke crkve:

Papa Benedikt XVI. ŽELI U BiH!

U trenutku kad sam mu izražavao odanost i poslušnost novoizabrani papa mi je rekao da želi doći u našu zemlju kazao je Puljić

Zoran KREŠIĆ

Vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić izjavio je kako će novoizabrani papa Benedikt XVI. (Joseph Ratzinger) voditi Katoličku crkvu, po uzoru na svoga prethodnika koji je bio mirotvorac u teškim vremenima I. svjetskog rata.

Birajući to ime novi je papa naznačio u kojem smjeru će obavljati svoju službu - riječi su kardinala Puljića. U našem prvome susretu nakon konklave, papa Benedikt XVI. izrazio je želju posjetiti BiH. U trenutku kad sam mu nakon preuzimanja papinske službe izražavao odanost i poslušnost, papa Benedikt XVI. mi je rekao da želi doći u našu zemlju, izjavio je Puljić za Katoličku tiskovnu agenciju BiH, dodajući kako Ratzinger pozorno prati stanje u BiH. Opisao ga je kao "vrlo jednostavna čovjeka koji ima srce za čovjeka". Mislim da se već gestom nazočnog svijeta na trgu ispred bazi- like Sv. Petra moglo vidjeti da je novi papa vrlo

prihvaćen. Dok sam s kardinalom Boza-ničem šetao trgom vidio sam oduševljenje ljudi koji su došli samo da bi dočekali izbor novog pape - kazao je Puljić. Kardinal Puljić izrazio je osobno sreću zbog iskazanoga crkvenog jedinstva pri izboru novoga Pape, ističući da se sve odvijalo pobožno i dostojanstveno.

Dirljivo je bilo to što nam nije bilo važno odakle je pojedini kardinal i kojem narodu pripada. Bila je vrlo prisutna svijest crkvenosti i odgovornosti. Ohrabreni tolikim molitvama cijele Crkve zaista smo doživljavali jedinstvo koje se pokazalo u kratkom trajanju konklave - rekao je kardinal Puljić, ističući da je za njega posebno dirljiv trenutak bio kad je kardinal Ratzinger prihvatio papinsku službu te izabrao ime Benedikt XVI. preuzeti službu nakon čega se vraća u domovinu. Po povratku predvodit će u sarajevskoj katedrali misno slavlje na kojem će zahvaliti Bogu za novog Papu.

Inauguracijska sveta misa pape Benedikta XVI.

Ne želim nametati ideje već slušati druge, rekao je Sveti Otac u propovijedi

Inauguracijskom misom 24. svibnja na Trgu svetog Petra pred oko 500 tisuća vjernika i 140 izaslanstava započeo je, pontifikat Benedikta XVI. On je dobio palij, šal ispleten vunom blagoslovljenih janjaca i ribarski prsten, čime je označen početak njegova pontifikata.

Naglasci iz Papine homilije

Sveti Kristov nemir mora nadahnjivati pastira, njemu ne može biti svejedno što mnogi žive u pustinji. A pustinje su mnoge. Tu je pustinja siromaštva, pustinja gladi i žeđi, napuštenosti, samoće, razorene ljubavi.

Moj istinski program djelovanja jest taj da ne vršim svoju volju, da ne slijedim svoje ideje, nego da, zajedno sa Čitavom Crkvom, osluškujem riječi i volju Gospodnju

"Ne bojte se, otvorite, štoviše širom raskrilite vrata Kristu". Papa je pozvao sve da se bez straha potpuno otvore Kristu, jer neće time izgubiti ništa od onoga što život čini slobodnim, lijepim i velikim. "Da, otvorite, širom raskrilite vrata Kristu".

TOPIĆ UPUTIO ČESTITKU novom papi Benediktu XVI.

Predsjednik Hrvatskog kulturnog društva Napredak prof. dr. Franjo Topić uputio je danas čestitku novom papi Benediktu XVI.

Vaša Svetosti,

Radosni smo što imamo Papu. Od srca Vam čestitam u ime Hrvatskog kulturnog društva Napredak i u svoje osobno. Očita je činjenica da su se uzorita gospoda Kardinali brzo i lako odlučili za Vaš izbor jer ste jasno iznijeli Vaše stavove i u zadnje dvije propovijedi.

Izborom imena očito ste mislili ne samo na papu Benedikta XV nego i na svetog Benedikta zaštitnika Europe. Svjesni ste da se u Europi događaju krupni i ključni procesi prevažni za Crkvu i za čitav svijet. Uvjereni smo da ćete kao dugogodišnji suradnik Ivana Pavla

II. Velikog nastaviti razvijati sve ono dobro koje je ovaj Papa ostavio svijetu i Crkvi kao što je mir u svijetu, mladi i njihova traženja, dijalog s kršćanima i drugim religijama.

Izražavamo nadu da će Bosna i Hercegovina i Hrvatska kao i ovaj čitavi region imati u Vama prijatelja i oslonac u rješavanju preostalih neriješenih pitanja.

Sveti Oče, brojni članovi Napretka pratit će Vas svojim žarkim i stalni molitvama u obavljanju časne i grandiozne službe rimskog biskupa i poglavara Katoličke Crkve.

S najdubljim sinovskim osjećajima u Gospodinu odani

Predsjednik
Dr. Franjo Topić

ZNANOST NIJE DOSADNA

Tražiti krivca ili otkriti uzrok, pitanje je sad. Još je uvijek pet do dvanaest, ako nam nije stao sat

Zdenko Samaržija

Nitko se više ne uznemirava kada don Ante Baković ili Hrvoje Šošić kliknu da Hrvatima prijeti izumiranje. Razvlačenje prokušanih fraza o nestanku naroda zbog crva (apatridskih intelektualaca, masona, Židova, Cigana, Slavena, emancipiranih žena, homoseksualaca i inih pojedinaca i skupina s margina društva) koji iznutra razaraju nacionalni habitus svojstveno je i ultranacionalistima i blagim desničarima. Zanimljivo je, barem meni, da od te retorike nacisti nisu odustali ni u svibnju 1945. godine - u sto puta ponovljenu blasfemiju odista povjerovali. Razlozi razmetanje domoljubnim frazetima odavna su rastumačeni - hrvatsko je farijezstvo, do nedavna jedina ulaznica u društvenu elitu (ma što god da to značilo), posljednjih godina prezreno kako u akademskim krugovima tako i među nama, prostodušnima. Mora da normalan svijet s čuđenjem promatra nas Hrvate.

Pet do dvanaest

Međutim, kada oni kojima nisu strane metode istraživanja ni relevantna demografska literatura upozore na moguće izumiranje Hrvata, onda je to zvono na uzbunu. Uzroci su, na žalost, sazreli odavna, naznačuju Alica Wertheimer - Baletić i Jakov Gelo, hrvatske uzdanice u demografiji, u časopisu Društvena istraživanja 72-73, koji izdaje Institut društvenih znanosti Ivo Pilar iz Zagreba (2004). Na njih tada nismo mogli djelovati, a zadaća je, navode oni a i ostali autori u časopisu, da umanjimo posljedice te pokušamo pravom natalitetnom politikom smanjiti negativne demografske tendencije. Još je uvijek pet do dvanaest, ako nam nije stao sat. Uzroci depopulacije Hrvata u 20. stoljeću, osim uobičajenih razloga svojstvenih i ostalim europskim narodima koji su živjeli pod totalitarnim režimima (ratovi i stvaranje psihoze neprijateljstva prema susjedima, negativna pronatalitetna politika te eksploatacija stanovništva do granica biološke izdrživosti) jesu i silni valovi iseljavanja iz (upravo spomenutih) gospodarskih i političkih razloga. Dodajmo, početkom 21. stoljeća pravo je pitanje kako su oni, koji su preživjeli ratove i totalitarne režime, sačuvali zdrav razum. I emotivnu stabilnost. I nije pitanje zašto nestaje Hrvata - pitanje je kako su Hrvati uopće preživjeli.

Socijalističko tržište

Nakon loma gospodarske politike u šezdesetim godinama 20. stoljeća, vodstvo se socijalističke Jugoslavije našlo pred zidom od nekoliko milijuna nezaposlenih. Staljin, a prije njega Hitler, dakle i ljevičari i desničari, koristili su prokušanu metodu likvidacije "rezervne armije rada" u koncentracijskim logorima ili njihovog zapošlja-

vanja na poslovima za koje treba robovska radna snaga. Broz, prvi komunist koji je tolerirao tržište, svojim je nezaposlene nije likvidirao već je podijelio putovnice. Iz Hrvatske je "na privremeni rad" u Zapadne zemlje odselilo 6,2% stanovnika Hrvatske. Mnogi se nikada nisu vratili niti se njihova djeca imaju namjeru vratiti u Hrvatsku. Priča nije završena. Ima još dva nastavka - iseljavanje za vrijeme Domovinskoga rata i iseljavanje u poraću i dobu tranzicije. Premda istraživačima nije bila dostupna cjelovita građa pa se gubitci stanovništva za vrijeme Domovinskoga rata uzimaju aproksimativno, zaključci koji su jamačno ispravni, djeluju sablasno.

Nacionalne žetvene svečanosti

I na kraju, radovi hrvatskih demografa dotiču se samo domovinskih Hrvata dok o zagranničnim Hrvatima, onima koji žive u Bosni i Hercegovini te Srbiji i Crnoj Gori nije posvećen adekvatan prostor. To je postao princip umalo u svim društvenim znanostima, a ni prirodne ne zaostaju s tim sadržajnim nedostatkom. Još uvijek vjerujem da je to nedostatak, a ne jalov odnos oficijelne politike i znanosti prema Hrvatima koji žive izvan Hrvatske. Naznačimo, imperativ je hrvatskih znanstvenika da istražuju Hrvate gdje god oni živjeli - hrvatska znanost mora biti kroatocentrična. Budimo sigurni, Hrvatima se, pa i našim nes-tankom, neće baviti finski demografi ni australski povjesničari, a čini se, ni uhljebljena gospoda na raznim institutima i hrvatskim veleposlanstvima. Anacionalnost hrvatskih pozicioniranih patriota posijala je sjeme nacionalnih crvuljaka pa nije čudno što raste antagonizam prema Zagrebu, zapravo, središnjoj vlasti, regionalizam, pokrajinski partikularizam te jača bunjevačka i ina nacionalna svijest. Što su posijali, sada žanjemo.

Iseljavanja nakon svršetka Domovinskoga rata još se uvijek kolektivno stidimo. Prvi pokazatelji pokazuju, sramežljivo, da je iz Hrvatske od 1995. godine do konca 2003. godine iselilo približno 100.000 Hrvata, većinom visokoobrazovanih, i to zbog surove privatizacije, partijnosti prilikom napredovanja te opće nesigurnosti uzrokovane monopolizacijom odlučivanja političke kaste koja se protekla u sve sfere gospodarskog, kulturnog i društvenog života.

Na uzroke iseljavanja Hrvata u doba socijalizma tada nismo mogli djelovati, dok je za današnje iseljavanje odgovorna politička kasta. Zadaća je da umanjimo posljedice te pokušamo pravom natalitetnom politikom smanjiti negativne demografske tendencije.

Dijete proljeće života

Dijete je izvor najčistijih obiteljskih radosti

Tuzla u Europi Europa u Tuzli

Tri koncertne večeri bile su posvećene 50-godišnjem umjetničkom i pedagoškom radu uvaženoga profesora Čestmira Mirka Duška pod nazivom "Tuzla u Europi - Europa u Tuzli".

Čestmir Mirko Dušek Sveučilišni profesor glazbe, dirigent i skladatelj u mirovini, počasni doktor znanosti Univerziteta u Tuzli, aktivni član HKD Napredak.

Tuzla je bila tri dana u znaku glazbe. Velika dvorana Bosanskoga kulturnog centra u Tuzli nije mogla primiti sve ljubitelje koncertne glazbe, koji su željeli uživati na ovim koncertnim večerima posvećenim Čestmiru Dušku. Sudionici koncertnih večeri bili su bivši učenici i studenti profesora Duška, danas ugledni umjetnici u Tuzli, BiH i u inozemstvu.

Prva večer - 2. travnja bila je večer orkestralne glazbe i nastupio je Gudački kamerni orkestar AMOROSO iz Leskovca, sa solistima.

Izvedena su djela: W. A. Mozarta, J. S. Bacha, J. Nerude, F. J. Hydna, A. Vivaldija, Č. Duška, A. Dvoržaka, B. Brittena, a sudjelovali su umjetnici: Šerif Damadžić, dirigent - Leskovac, Munir Mešanović, dirigent - Sarajevo, Ibrahim Alibegović, dirigent - Sarajevo, Alma Isić, dirigentica - Sarajevo, Novak Mijović, truba - Beograd, Oliver Mott, pijanist - Italija, Nedžmija Omerčehajić, pijanistica - Tuzla, Maja Dušek-Cakić, violinistica - Leskovac, Asim Delibegović, violinist - Francuska, Zlatan Mujkić, pijanist - Tuzla, Vedrana Šimić, sopran - Zagreb i Lejla Mulaosmanović, dirigentica - Sarajevo.

Bilo je prekrasno gledati i uživati u glazbi vrsnih umjetnika kojima je profesor Dušek ugradio ono najvažnije - LJUBAV prema glazbi. Noseći taj osjećaj dugo godina i do danas oni su svom profe-

soru uzvratili istom ljubavlju i poštovanjem. Ovi koncerti su jedinstven način kako jedan umjetnik - veliki umjetnik nesebično slavi zlatni pir u svom umjetničkom radu. Darovati gradu i sugrađanima ovako velike koncerte može samo pravi umjetnik - profesor Čestmir Mirko Dušek.

Druga koncertna večer - 3. travnja - večer zborne glazbe koja je dominirala u glazbenom životu profesora Duška.

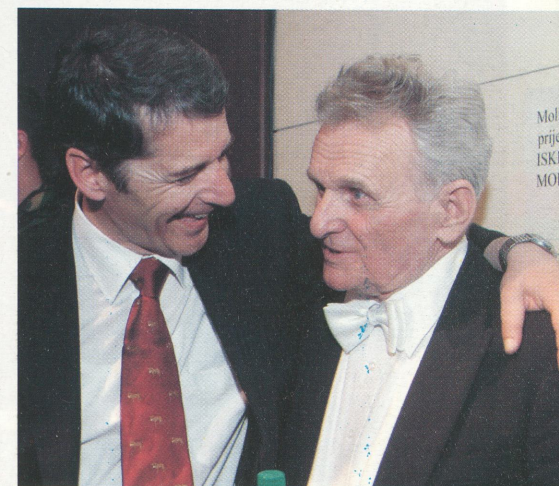
Prije izvođenja djela, voditeljica je pozvala da odamo poštovanje Svetom Ocu Ivanu Pavlu II.

- Poštovani prijatelji, uvaženi gosti, dragi gledatelji i slušatelji Radio-televizije Tuzlanskoga kantona. Bosna i Hercegovina i Tuzla, pamti i poštuje ljude koji su bili uz nju i kada nam je bilo najteže. Sinoć je u Vatikanu umro veliki čovjek i veliki prijatelj Bosne i Hercegovine. Umro je papa Ivan Pavao II. Pozivam vas da minutom šutnje ili prigodnom molitvom odamo poštovanje Svetome Ocu Ivanu Pavlu Drugom:

(- minuta šutnje, molitva -)

Neka mu Gospodin dade vječni pokoj!

Izvedena su djela poznatih majstora glazbe: F. V. Suppe, kolaž sufijskih tema "iz bosanskih tekija II" K. Mostras, L. Legnani, A. Barsios, G. Verdi, G. Puccini, J. Kern, S. Rachmaninoff, Č. Dušek, D. Đenader, R. Simoniti, V. Ilić, P. I. Čajkovski, S. S. Mokranjac, L. Halmoš, D. Maksimović, B. Britten, a sudjelovali su: Akademski ženski zbor GAUDEAMUS

Jasmin Imamović i Čestmir Dušek

Maja Dušek - Cakić i orkestar AMOROSO

Čestmir Dušek i Sarajevska filharmonija

Nedžmija Omerčehajić - Čestmir Dušek

Harmonikaški orkestar SMŠ Tuzla - dirigent Midhat Zulić

Sarajevo, Srpsko pjevačko društvo "Srbadija" - Bijeljina, IBN AREBI - omladinski ansambl Ilidža - Sarajevo, Zbor Srednje glazbene škole Tuzla, Orkestar Harmonika Srednje glazbene škole Tuzla, Dušek Čestmir, dirigent - Tuzla, Rešad Arnautović, dirigent - Sarajevo, Mehmed Bajraktarević, dirigent - Sarajevo, Željka Andrić, dirigentica - Sarajevo, Desanka Trakilović, dirigentica - Bijeljina, Midhat Zulić, dirigent - Tuzla, Siniša Štork, bas - Austrija, Ivana Kladarin, sopran - Zagreb, Munir Mešanović, dirigent - Sarajevo, Mario Čopor, korepetitor - Zagreb, Zrinka Andrejaš, korepetitor - Tuzla, Sanja Kerkez, sopran Beograd, Boris Tešić, gitara - Tuzla, Maida Omerčehajić, učenica II razreda Srednje glazbene škole Tuzla - odsjek za klavir, Nataša Kakeš, učenica II. razreda Srednje glazbene škole Tuzla - odsjek za violinu.

Treći dan, 4. travnja. Ovu krunsku noć proveli smo sa Sarajevskom filharmonijom.

Nikada, kao ovih dana, nismo bili toliko puni ponosa i dostojanstva. Tuzla je zaista u Europi i Europu je u Tuzli.

Pedeset godina ili pola stoljeća umjetničkog rada profesora Čestmira Duška i mogućnost da se srećemo i živimo s njim u istom gradu učinio nas je takvima. Jednom prilikom prof. Dušek je rekao kako je "čudno da je čitav život bio okružen kolačima, a eto u Tuzli ga, valjda, zadržao taj 'grumen soli'."

U ime grada i građana zahvalnost prof. Dušku iskazao je načelnik Općine gospodin Jasmin Imamović.

Zasluženu čast prof. Dušku je iskazao potkraj prošle godine Univerzitet u Tuzli dodjelom počasnoga doktorata Univerziteta. Na to su ponosni prof. Dušek, ali i Univerzitet u Tuzli. Rektor prof. dr. Izudin Kapetanović uručio je prof. Čestmiru Dušku diplomu počasnoga doktora znanosti.

Nakon obraćanja, zahvalio se i prof. Dušek.

Na programu su bila djela slijedećih umjetnika: L. V. Bethoven, S. Rachmaninoff, G. Verdi, P. Sarasati, G. Gershwin, J. Gotovac i dr., a sudjelovali su: Sarajevska filharmonija, Emir Nuhanović, dirigent - Sarajevo, Rešad Arnautović, dirigent - Sarajevo, Čestmir Dušek, dirigent - Tuzla, Željka Andrić, dirigentica - Sarajevo, Melita Čičić, dirigentica Sarajevo, Zlatan Mujić, pijanist - Tuzla, Asim Delibegović, violinist - Francuska, Aida Muharemagić - Gavrilo, pijanist - Španjolska, Vedrana Šimić, sopran - Zagreb i Dženana Šehanović, učenica I razreda Srednje muzičke škole Tuzla - odsjek za klavir.

Tri dana publika u Tuzli je imala sreću uživati u prekrasnoj glazbi i istinskom umijeću umjetnika.

Radio i televizija Tuzlanskoga kantona prenosila je koncerte u cijelosti sve tri večeri, tako da su građani BiH, jednog dijela Hrvatske, SCG mogli gledati i slušati koncerte, koje je grad Tuzla priredio svom uglednom i zaslužnom građaninu prof. Dušku.

Tijekom održavanja koncerta u BKC, na Univerzitetu u Tuzli održan je i okrugli stol na temu "Glazbeno obrazovanje u Tuzli".

Ispričati život prof. Duška, izvođena djela, nagrade i priznanja, njegov cjelokupan rad - nemoguće je u jednom članku.

Ovdje ćemo se prisjetiti samo nekih zborova:

... U biografiji profesora Duška posebno mjesto ima rad sa zborovima.

Ivana Kladarin

Vedrana Šimić

Osim zborova koje je vodio u okviru nastavnog procesa na Muzičkoj akademiji, Odjeljenju u Tuzli i Muzičkoj školi u Tuzli, vodio je mješoviti hor RKUD "Mitar Trifunović - Učo", Djevojački zbor HKD "Napredak", mješoviti hor Srednje muzičke škole i Djevojački zbor HK "Ivan Mažuranić" - Puellae saliniane iz Tuzle.

Sa djevojačkim zborom HKD "Napredak" Tuzla sudjelovao je krajem siječnja i početkom veljače 1995. godine na turneji po R Hrvatskoj predstavljajući grad Tuzlu i R BiH vrlo kvalitetnim i uspješnim koncertima u Zagrebu, Bjelovaru, Varaždinu, Osijeku i Zadru.

Ovaj ansambl prelazi 1995. godine u HK "Ivan Mažuranić" Tuzla i pod nazivom "Puellae Saliniane" ("Kćeri tuzlanske") djeluje i koncertira na zavidnom umjetničkom nivou.

Na poziv Norveškog omladinskog saveza ovaj ansambl sudjeluje na tradicionalnom biennialnom zbornom festivalu (Korfestival 1999. Akershus barne og ungdomskorforeund - ABU).

Osim sudjelovanja na Festivalu zbor je u nekoliko gradova Norveške (Oslo, Strommen, Lillestrom, Hellerudsletta, Lillehammer) s velikim uspjehom priredio još 12 koncerata i jedno snimanje uživo za NRK - Radio P2...

Iako je prof. Dušek još od 1. studenoga 1991. otišao u mirovinu, njegov angažman nije prestao. Zaželimo mu dobro zdravlje za još neku godišnjicu ovakvih vrhunskih koncerata. Hvala mu na svemu što je učinio za našu Tuzlu i šire!

Azra Kalesić i Juraj Novosel

STAVOVI PLENARNOG VIJEĆA FRANJEVAČKE PROVINCIJE BOSNE SREBRENE O AKTUALNOJ SITUACIJI U BiH

(Sarajevo 12. i 13. 04. 2005.)

Konfuzno i besperspektivno stanje u kojem se nalazimo posljedica je agresije na BiH, implicitnog međunarodnog priznanja rezultata te agresije, kao i neučinkovitosti domaćih i inozemnih čimbenika uključenih u poslijeratno i sadašnje rješavanje problema BiH. Priznavajući vlastita nesnalaženja u proteklome razdoblju, želimo iznova imenovati ideje vodilje svoga djelovanja u duhu Evanđelja i franjevačkog poslanja.

Polazeći od uvjerenja da je u Bosni i Hercegovini nedopustivo dijeliti osobna od građanskih, vjerskih i nacionalnih prava, jer ona predstavljaju nedjeljivu cjelinu, i na temelju činjenice da ih je sadašnji ustroj BiH radikalno pogazio, smatramo da treba odustati od svih eventualnih i dokinuti sve postojeće diskriminirajuće paradžavne modele ustroja BiH, po bilo kojem isključivom principu: nacionalnom, građanskom, vjerskom, ekonomskom... U tu svrhu nužno je:

- Reorganizirati do ugasnuća Federaciju BiH i Republiku Srpsku u nedjeljivu civilnu i demokratsku državu BiH.

- Smatramo da je za BiH najprimjereniji županijski-kantonalni ustroj na principu općeg dobra svih stanovnika dotične upravne jedinice, u kojima će ustavnim mehanizmima biti čvrsto šticejena jednakost i provedivost ljudskih, građanskih, nacionalnih i vjerskih prava, kao i zaboravljena prava na rad, gospodarenje i ekološko očuvanje dobara BiH.

- Osigurati povratak kao temeljno pravo svakoga pojedinca na život u slobodi i sigurnosti u svojoj zemlji, na svome posjedu. Nitko nije oslobođen

obveze rada na povratku prognanika, niti pravo na povratak može zastarjeti ili ga pak netko smije arbitrarno proglasiti završenim.

- * Zajamčiti svakome slobodu, prosperitet, pozitivno javno vrednovanje, medijsko predstavljanje i kultiviranje vlastitog identiteta.

- * Zajamčiti svakome pravo osobnoga odlučivanja, pravo na istinu i pravo na pomirenje.

Smatramo potrebnim pojasniti da identitet nije samo politička kategorija nego dimenzija osobnog integriteta, koja uključuje duhovnu, jezičnu, nacionalnu, povijesnu i, u svojoj širini, kulturnu svojstvenost svakog pojedinca. Smatramo potrebnim upozoriti na opasnost svakog kolektivizma koji, s jedne strane, duhovno zarobljava "svoje", a s druge strane, negira "druge".

I ovaj put želimo potvrditi svoju baštinenju povezanost s katoličkim pukom, Crkvom i hrvatskim narodom, kao i opredijeljenost za univerzalne vrijednosti zajedničkog života s drugim narodima i religijama u ovoj zemlji. Stoga se posebno obvezujemo posvetiti dvjema zadaćama:

- * Intenzivirati duhovni, kulturni i karitativni rad među vlastitim vjernicima te, u otvorenoj komunikaciji i naslijeđenoj blizini s vlastitim narodom, posebno imati u vidu obespravljenost, siromašnost i nemoć.

- * Raditi na dijalogu i pomirenju među svim ljudima u ovoj zemlji, jer je to ne samo franjevački i evanđeoski nego univerzalni zahtjev svakog čovjeka.

**U ime Plenarnog vijeća
Fra Mijo Džolan, provincijal**

ZAPOSŁJAVANJE: BiH IMA NAJVEĆU STOPU NEZAPOSLENOSTI U REGIJI - 45%

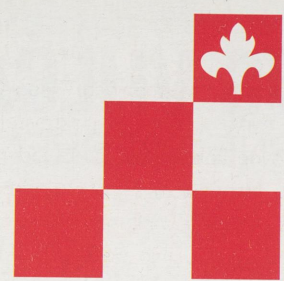
POLA MILIJUNA LJUDI TRAŽI POSAO

Stopa nezaposlenosti u BiH dosegla je čak 40%, dok je, primjerice u Albaniji oko 14%. Jedan od krivaca za takvo stanje i sporost u prilagođavanju bh propisa o zapošljavanju s europskim standardima. Zakonski okviri trebali su biti doneseni još prije dvije godine, a vjerojatno neće ni ove. U BiH oko pola milijuna ljudi traži zaposlenje, a među njima je jedna trećina mladih. Ističe se kako je potreban akcijski program zapošljavanja koji podrazumijeva razvoj malih i srednjih poduzeća, borbu za sivom ekonomijom, razvoj programa za zapošljavanje posebnih kategorija, odnosno mladih, zatim osoba srednje životne dobi, invalida, te socijalne zaštite i brojnih drugih. Svi ti zahtjevi nisu ispunjeni, a usvajanje zakonske regulative očekuje se koncem ove ili početkom sljedeće godine.

Najugroženiji su oni s visokom stručnom spremom, a posebice mladi koji ne vide per-

spektivu i najavljuju svoj odlazak "trbuhom za kruhom". U BiH se na posao u prosjeku čeka gotovo četiri godine. U FBiH posao čeka više od 4.000 fakultetski obrazovanih osoba. Najviše je pravnika i ekonomista, politologa, kao i tehničkih zvanja, a posao jedino ne čekaju farmaceuti i informatičari. Do zaposlenja lakše dolaze stranci. Radna im se dozvola izdaje na razdoblje od jedne godine, a oni koji imaju stalni boravak i čekaju bh državljanstvo mogu dobiti dozvolu na ograničeno vrijeme. Najveći broj utemeljenih inozemnih poduzeća u BiH je iz zemalja bivše Jugoslavije i Kine. Građani BiH teško ili nikako ne dolaze do posla, a obično im se kaže da nisu završili "pravu školu". Stoga ne čudi neslužbeni podatak da čak 80 posto mladih, od kojih je većina visokoobrazovanih, želi napustiti svoju domovinu.

Mila STANKOVIĆ

HRVATSKO KULTURNO DRUŠTVO NAPREDAK TUZLA

IX. IZVJEŠTAJNO IZBORNA SKUPŠTINA HKD NAPREDAK TUZLA

Prije pozdravnih riječi predsjednika dr. Miroslava Petrovića i fra Zdravka Anđića gvardijana, FRAMA je pod ravnanjem Zlatka Špoljarevića izvela Napretkovu himnu. Pored članova Skupštine na sjednici su bili prisutni i mnogi gosti, a među njima i predsjednik HKD Napredak prof. dr. Franjo Topić.

U crkvi sv. Petra i Pavla slavljena je sveta misa koju je predvodio prof. dr. Franjo Topić, a koncelebrirali su prisutni svećenici na Skupštini.

Izvještajna i izborna skupština HKD Napredak Tuzla, svakako je bila prilika da sudionici ovog skupa u prepunom oratoriju Franjevačkoga samostana u Tuzli, još jednom afirmiraju sve što je ovo Društvo pokazalo u minule dvije i po godine prepune raznih kulturnih aktivnosti. To je, među ostalim, istaknuo i predsjednik HKD Napredak, **prof. dr. Franjo Topić**, kazavši kako se bez volje i ljubavi članova u ovim teškim vremenima malo što moglo uraditi.

Radni dio Skupštine započeo je izborom radnih tijela i usvajanjem dnevnog reda. U radno predsjedništvo su izabrani: fra Martin Antunović, dr. Jozo Budimir, Zlata Musić, Juraj Novosel i dr. Miroslav Petrović. Sjednici Skupštine je predsjedavao Juraj Novosel.

Prisutnima se obratio predsjednik **dr. Miroslav Petrović** podnijevši izvještaj o radu u protekle dvije godine. Rekao je kako je izdavanje Hrvatskog glasnika, jedan od najvažnijih projekata Napretka i do sada je izišlo 139 brojeva. Također se osvrnuo na Međunarodnu likovnu koloniju "Breške" koja se održava već pet godina, a koje su kvalitetno organizirane. Samo dvije posljednje kolonije, obogatile su fundus galerije sa sedamdeset slika domaćih i inozemnih umjetnika. Spomenuo je i druge podatke vezane za rad Napretka u Tuzli, a između ostalog rad tamburaškog sastava, predstavljanje knjiga, organiziranje predstava, napose posljednje predstave "Juda Iskariotski", koncerata itd.

Prof. dr. Frano Topić je kazao da će Međunarodna likovna kolonija Breške, ući u program aktivnosti Središnjice HKD Napretka kao kulturna manifestacija od posebnog značaja. Središnjica će podržati i druge aktivnosti, posebno izradu monografije posvećene 100. obljetnici HKD Napredak u Tuzli. Spomenuto je kako ovo društvo nositelj brojnih likovnih, književnih i muzičkih manifestacija u Tuzlanskom kantonu, a da unatoč svemu općinska i kantonalna vlast smanjuju materijalnu potporu HKD Napretku.

Održana je u ponedjeljak, 18. travnja 2005. u oratoriju Franjevačkoga samostana u Tuzli.

FRAMA Napretkova himna

U ovoj godini, baš zbog obilježavanja jubileja, HKD Napredak je predvidio aktivnosti za koje će trebati osigurati znatna sredstva, te se očekuje pomoć i Središnjice iz Sarajeva, ali i vlasti Tuzle, Tuzlanskog kantona i Federacije BiH.

Brojne aktivnosti što ih predviđa Društvo sprovesti u ovoj godini odvijat će se u znaku 100.

obljetnice HKD Napredak Tuzla što će se svečanom sjednicom obilježiti 19. studenoga ove godine.

Govoreći o financijskom dijelu izvještaja Petrović je rekao kako su Općina Tuzla i Tuzlanski kanton dosta pomogli Napretku u protekle dvije godine s napomenom da su sredstva koja su stizala iz tih

izvora u 2004. bila drastično smanjena. Predsjednik Federacije BiH Niko Lozančić pokrovitelj je Međunarodne likovne kolonije pa je on jedan od najvećih donatora Napretka u Tuzli. Navedeno je kako se značajna sredstva prikupe marketinškim radom u Hrvatskom glasniku. No, podcrtano je kako su potrebe puno veće jer imamo kvalitetne projekte te su zastupnici izrazili uvjerenje kako će podrška svih razina vlasti kao i gospodarstvenika biti još veća.

Nakon što je Nadzorni odbor dao svoj izvještaj zastupnici su jednoglasno usvojili podnesene izvještaje, a zatim se rasprava usmjerila na plan rada Napretka u idućem razdoblju. Zaključeno je kako će se u 2005. godini cijeli rad usmjeriti na važnu obljetnicu Napretka u Tuzli, a to je sto godina od osnivanja i 15 godina od obnove rada. Svečana sjednica Skupštine bit će održana 19. studenog 2005. na dan osnivanja Napretka davne 1905. Nastavit će se s već uhođanim projektima, izdavanjem Hrvatskoga Glasnika, organiziranjem likovne kolonije, ali su jako značajna dva projekta, izdavanje monografije o tuzlanskom Napretku u proteklih 100 godina i postavljanje izložbe fotografija o 100 godina Napretka.

REKLI SU...

Ništa bez ljubavi i napora

Govoreći o radu Društva, predsjednik **dr. Miroslav Petrović** je istaknuo brojne likovne, glazbene i druge manifestacije čiji se eho čuo mnogo dalje od ovih prostora. Kazao je i kako je Tuzla galerijom "Kristijan Kreković" dobila još jedno mjesto za postavljanje brojnih umjetničkih djela, ali da je prostor, ipak, mali, te su mnoga likovna djela smještena u podrumu Franjevačkog samostana.

- Bez Napretka bi Tuzla bila siromašnija, rekao je predsjednik **prof. dr. Franjo Topić**, apostrofirajući Međunarodnu likovnu koloniju Breške, te napore koje čini uredništvo Hrvatskog Glasnika da održi izdavanje ovog glasila. Kazao je kako ovakva društva i funkcioniraju na temeljima ljubavi i napora pojedina. Takva društva u Europi i svijetu i žive od dobrote svojih ljudi. Ljudi nam trebaju, posebno kvalitetni, jer bez njih nam ne trebaju ni galerije ni drugi prostori.

Dr. Topić je istaknuo kako je Napredak pokazao kako biti svoj, a da to nikome ne smeta. Treba njegovati svoje, ali u općoj harmoniji s drugima.

- Zna se što je Napredak značio u povijesti i zato kažem neka bude što više Napretka. Nikad nisam bio pesimista i vjerujem da će zajedno s nama ova zemlja ugledati bolje dane.

Dr. Srećko Tunjić se založio za više suradnje HKD Napretka i Društva Hrvatski dom, što je potencirao i **mr. Luka Tunjić**. **Ivo Anđrić Lužanski** je predložio da se ukine božićni malonogometni turnir, a da se novci usmjere za stipendiranje učenika i studenata. **Prof. Čestmir Dušek** je predložio osnivanje učeničkog zbora, a **dr. Žarko Mladina** uključivanje Napretka i u područje sporta (osnivanje klubova plivanja i veslanja), te organiziranje klapskog pjevanja.

Nikola Čića, Juraj Novosel, Dr. Miroslav Petrović, Fra Martin Antunović

Nova uprava Napretka u Tuzli s predsjednikom HKD Napredak prof. dr. Franjom Topićem

Fra Mladen Jozić je ponudio za razmišljanje temu o tome da se na Likovnu koloniju poziva manje umjetnika, ali kvalitetnijih. **Fra Marko Kepić** se zahvalio na podršci koju je imala kazališna ekipa za predstavu "Juda Iskariotski", te je inicirao povezivanje studenata kroz filozofske i druge tribine što su pokrenute u Franjevačkom samostanu.

Želimir Ban se osvrnuo na opasku o nedovoljnom angažmanu hrvatskih gospodarstvenika u smislu materijalne potpore Napretku, posebno Hrvatskom glasniku. Doveo je to u vezu sa neglašavanjem niti jedne hrvatske udruge ili organizacije u povodu smjenjivanja ili napada na Hrvate, navodeći primjer smijenjenog direktora Elektrodistri-bucije Ive Divkovića ili ataka na Dragu Jurića, direktor Mlina Ljubače.

Turneja "Jude" i Kolonije

Iako nije organizirana kao dio programa HKD Napretka, kazališna predstava "Juda Iskariotski", prikazana u povodu prošloga Uskrsa u Tuzli, dobila je mnoštvo komplimentata, a prof. dr. Topić obećao da će organizirati njeno gostovanje u Hrvatskoj i Mađarskoj (Pečuh), gdje bi trebala biti ove godine izložena i djela Likovne kolonije Breške.

Društvo četiri godine starije

Pronađeni su dokumenti koji dokazuju da je Hrvatsko kulturno Društvo Napredak u Tuzli osnovano 1905., a ne 1909. godine, kako se mislilo do danas. Točan datum osnivanje je 19. studenoga 1905. godine, a prvi predsjednik bio je prof. Kosta Urumović. Stoga je na skupštini izmijenjen Statut društva s novim datumom osnivanja HKD Napredak Tuzla. Izvršena je verifikacija i većeg broja novih članova Skupštine društva.

Sve manja pomoć vlasti

Ne jednom rečeno je da je HKD Napredak društvo koje u cijelom TK, prednjači po broju i kvaliteti organiziranih kulturnih i drugih aktivnosti. Mnogi uglednici drže da je Napredak mogao biti uzorom po načinima promicanja kulture na ovim prostorima. Unatoč tomu, materijalna potpora aktualne općinske i kantonalne vlasti društvu Napredak Tuzla svake godine je manja. Često se u raznim prigodama od čelnika vlasti mogu čuti komplimenti upućeni Napretku, ali se to po odobrenoj materijalnoj potpori baš i ne može zaključiti.

Ove godine treba osigurati finansijska sredstva u znatnom iznosu, od čega su najznačajniji troškovi vezani za izdavanje Hrvatskog glasnika, Međunarodnu likovnu koloniju Breške, tiskanje monografije

Društva, za organiziranje proslave 100. obljetnice HKD Napredak Tuzla, za rad tamburaškog orkestra i tamburaške sekcije, kao i za stipendiranje i školovanje daka i studenata, te za snimanje dokumentarnog filma o 100. obljetnici Društva.

Razrješnica dosadašnjim tijelima upravljanja Društvom

Data je razrješnica dosadašnjim tijelima upravljanja Društvom:

- Upravni odbor: **Žana Altumbabić**, fra **Zdravko Anđić**, **Tomislav Bosankić**, **Želimir Ban**, dr. **Jozo Budimir**, **Vedran Čičak**, **Ivica Ivanić**, **Jakob Križan**, fra **Petar Matanović**, dr. **Jugoslav Stahov** i mr. **Luka Tunjić**.

- Nadzorni odbor: **Vinko Dobrić**, **Božo Majić**, **Tihomir Pavlič**, **Ranoslav Toničić**, **Viktor Toničić**.

- Tajnik: **Juraj Novosel**

- Dopredsjednik: fra **Martin Antunović**

- Predsjednik: dr. **Miroslav Petrović**

Izbor tijela upravljanja Društvom

U Upravni odbor izabrani su:

1. **Fra Zdravko Anđić**, gvardijan,
2. **Žana Altumbabić**, direktorica OŠ KŠC u Tuzli,
3. **Čestmir Dušek**, sveučilišni profesor glazbe, počasni doktor znanosti Univerziteta u Tuzli,
4. **Prof. Vlado Kerošević**, dekan Akademije dramskih umjetnosti, ravnatelj Teatra kabare i Hrvatskoga teatra Soli,
5. **Dr. Žarko Mladina**, liječnik, spec. dječje kirurgije,
6. **Dr. Mirjana Radić**, redovna profesorica Tehnološkoga fakulteta i prorektorica Univerziteta u Tuzli,
7. **Dr. Jugoslav Stahov**, redovni profesor Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Tuzli,
8. **Ranoslav Tomić**, dipl. ing.,
9. **Mr. Luka Tunjić**, ravnatelj KŠC "Sveti Franjo" u Tuzli.

U Nadzorni odbor izabrani su: **Tomo Bosankić**, dr. **Jozo Budimir**, **Šimo Ešić**, **Romeo Knežević** i **Franjo Mott**.

Za **rizničara** Društva izabran je **Kunoslav Marčelić**, a za **tajnika** Društva, **Juraj Novosel**, glavni i odgovorni urednik Hrvatskoga Glasnika.

Za **dopredsjednike** Društva izabrani su: fra **Martin Antunović**, direktor Gimnazije KŠC i **Nikola Čića**, profesor KŠC u Tuzli. Za **predsjednika** Društva izabran je dr. **Miroslav Petrović**, dipl. ing. mr., docent RGGF Univerziteta u Tuzli, dosadašnji predsjednik. Svi predloženi kandidati izabrani su jednoglasno s mandatom od četiri godine.

Predsjednik dr. **Miroslav Petrović** zahvalio se na ukazanoj povjerenju u svoje ime i u ime svih izabranih. Također se zahvalio svim dosadašnjim članovima na radu u Napretku, Franjevačkom samostanu, Katoličkom školskom centru, Mješovitom crkvenom zboru, FRAMI, Tamburaškim sastavima, a posebno profesorici Evici Cerić, ravnateljici zborova, Vedranu Čičku, Zlatku Špoljareviću, hrvatskim udrugama i svima koji su u proteklom mandatu pomagali rad Napretka.

Napretkova priznanja svim zaslužnim institucijama i pojedincima dodijelit će se na svečanoj sjednici Skupštine Napretka.

Tekst i snimci Miro Petrović, novinar

U povodu 4. travnja

KLECK I OFSTAD počasni građani Tuzle

Humanitarka iz Njemačke **Monika Kleck** i norveški ambasador u Bosni i Hercegovini, **Henrik Ofstad**, proglašeni su počasnim građanima Tuzle. Ovo im je priznanje odano na svečanoj sjednici Općinskog vijeća održanoj u povodu 13. obljetnice organiziranog otpora građana tuzlanske općine agresiji na Bosnu i Hercegovinu, 4. travnja 1992. godine.

U objašnjenju odluke o odavanju priznanja navedeno je da su to g. Kleck i g. Ofstad zaslužili zbog "naročitog doprinosa i isticanja u borbi za slobodu BiH, zaštitu osnovnih prava i sloboda proklamiranih Općom deklaracijom o pravima čovjeka organizacije Ujedinjenih naroda i drugih međunarodnih deklaracija i konvencija, te za iskazanu humanost i poštovanje prema građanima Tuzle, iskazanu humanost i naročiti doprinos razvitku općine Tuzla".

Ovim povodom su dodijeljene i tradicionalne Tuzlanske plakete borcima Fikretu Salihoviću i Emiru Tanoviću (posthumno), Ramizu Ramadanoviću - Šiptaru i Hasanu Hukiću, Ervinu Alibegoviću, Enveru Delibegoviću, Jusufu Meriću, Šefkiji Vrabcu i Radovanu Mirkoviću, te OŠ Centar u Tuzli.

Na svečanoj je sjednici o značaju 4. travnja govorio načelnik Tuzle, **Jasmin Imamović**, naglasivši da je Tuzla bila jedna od rijetkih općina u BiH koja je na ovakav, organizirani način pristupila obrani od nadolazeće agresije, istodobno sačuvavši multinacionalnu strukturu stanovništva, ne dozvolivši raspad sustava po nacionalnim šavovima kao u nekim drugim dijelovima BiH.

M. Pt.

Program obilježavanja

Četvrti travanj 1992. - Četvrti travanj 2005.

Dan kada je Skupština općine Tuzla donijela Odluku o organiziranom pružanju otpora agresiji na Bosnu i Hercegovinu.

U povodu obilježavanja 50. godišnjice umjetničkog i pedagoškog rada prof. Čestmira Dušeka:

- Koncert "Veče orkestara i solita"
- Koncert "Horovi i solisti"
- Okrugli sto "Muzičko obrazovanje u Tuzli"
- Koncert Sarajevske filharmonije i solista

- Polaganje vijenaca i odavanje pošte žrtvama fašizma.

- Polaganje vijenaca na spomenik poginulim braniteljima Tuzle i BiH 1992.-1995.

- Polaganje vijenaca na mezarju/groblju civilnih žrtava.

- Polaganje vijenaca na spomen-ploču na ulazu u zgradu Radničkog univerziteta, u kojoj je 4. travnja 1992. održana historijska sjednica Skupštine općine Tuzla.

- Svečana sjednica Općinskog vijeća Tuzla.

- Promocija knjige "Svjetlost Evrope u Bosni i Hercegovini".

- Izložba originalnih razglednica gradova i etnologije u BiH iz austrougarskog perioda.

IZDAVAČKA KUĆA
BOSANSKA RIJEČ TUZLA

OBILJEŽILI SMO DESET GODINA

Poštovani čitaoci, dragi bibliotekari i knjižari, drage kolege, obilježili smo deset godina postojanja i rada - skromno, ali svečano. Uručili smo godišnju nagradu Safetu Sijariću, piscu koji se iz knjige u knjigu sve jače potvrđuje, i Seleni Seferović, koja već godinama podržava i propagira bosansku literaturu sa one strane Atlantika. Zahvalili smo se onima koji su bili uz nas, a to i na ovaj način činimo. Bez vas koji ste nas podržavali ne bismo narasli do 280 naslova koje smo u protekloj deceniji postojanja tiskali u 800.000 primjeraka. S vama možemo i više, a vaše povjerenje obvezuje nas na kvalitetnije i bolje.

Novu sezonu smo počeli još jačim forsiranjem suvremenog bosanskohercegovačkog romana. Naše izdanje Mreža Izeta Perviza nagrađeno je godišnjom nagradom Udruženja izdavača i knjižara BiH u konkurenciji domaće literature i nominirano za nagradu Meša Selimović. Objavili smo historijske romane Hronika jednog odžaka, Mehe Ćorovića i Katarina, kraljica bosanska, Ibrahima Kajana, pisca koji je za istoimenu dramu nagrađen zlatnim perom za najbolji dramski tekst u BiH, zatim La perla, Bisere Boškailo, roman koji veoma smjelo zadire u neistražene prostore suvremenih društvenih odnosa, te roman Leder, Rusmira Tupkovića, koji priča jednu jetkogorku priču posvećenu posljednjem boemu, tuzlanskom i bosanskohercegovačkom kiparu Franji Lederu. Poslije veoma uspjele zbirke pripovjedaka, pružili smo šansu mladom piscu Mehmedu Đedoviću da se predstavi i svojim prvim romanom Sjena kurjaka.

Biblioteka **Mali princ** obogaćena je novim naslovima Ismeta Bekrića, Muhidina Šarića, Ešrefa Berbića, Feride Duraković, Bele Džogović i Amira Ibrahimovića, ali je prerasla u svoj manifestacioni oblik. U Tuzli smo, u suradnji sa Domom mladih i Društvom prijatelja knjige Mali princ za najbolju dječju knjigu u regionu. Vjerujemo da će to i ubuduće biti mjesto susretanja, kulturne razmjene i međusobnog upoznavanja i druženja.

ŠIMO EŠIĆ

Mato Celestin MEDOVIĆ "Sveti Juraj ubija zmaja", oko 1881, ulje "Galerija Šimun"

Blagdan SVETOGA JURJA

Štovanje svetog Jurja je veoma rašireno po svijetu, a i kod nas u Bosni. Mnoge crkve i kapele posvećene su ovome svecu. Vrhbosanska metropolija je pod nebeskom zaštitom svetoga Ilije, proroka i svetoga Jurja mučenika.

Sveti Juraj je jedan od četrnaest pomoćnika u nevolji, tj. u svim bolestima i nevoljama. Zaštitnik je brojnih Redova, osobito viteških koji su nastali pod njegovim imenom. Zaštitnik je izviđača, artista, ratara, planinara, konjanika, jahača, vitezova, kovača, vojnika, pješaka, zatvorenika, zemlje, usjeva, zelenila, stoke i dr. Sveti Juraj se saziva u kužnim bolestima, u pogibeljima na moru, u ratu, pred sudom, u svim životnim opasnostima.

U srednjem vijeku križari i vitezovi odabrali su svetog Jurja za svoga zaštitnika. I slikarima i kiparima on je često nadahnuće. Rado ga prikazuju na konju kako kopljem probada strašnoga zmaja. Zmaj ili zmija obično znači nešto zlo, a sveti Juraj bio je neustrašiv borac protiv zla i Zloga.

Ime Juraj dolazi od grčke riječi georgos, a znači zemljoradnik, ratar. Na hrvatskom jeziku su uobičajena imena: Juraj, Jure, Jurica, Juro, Đuro, Đuka, te ženska imena Đurđa, Đurđica, Georgina, Đurica, njemački Jorg, Jurgen; francuski Georges; engleski George; ruski Jurij, Jiri...

Juraj je živio u doba vladavine cara Dioklecijana. Bio je vojnik. Oduševio se Isusom i krstio se te je svoju vojničku službu iskoristio tako što je pomogao uhićenim kršćanima. Ali ubrzo su ga otkrili i zatvorili pa mučili i ubili. No dobar glas daleko dopre pa je tako Juraj ubrzo postao jedan od najštovanijih svetaca Crkve. U Siriji

ima njemu posvećenih crkava iz četvrtoga stoljeća, a car Konstantin podigao mu je crkvu u Carigradu. Crkava posvećenih svetom Jurju ima u Grčkoj, Rusiji, Engleskoj, Škotskoj, Americi, Njemačkoj, Francuskoj, Hrvatskoj, Bosni i da ne nabrajamo. U Zagrebu mu je posvećena čak i jedna od najljepših ulica: Jurjevska.

Jurjevo u župi Morančani
U subotu, 23. travnja u Morančanima je svečano proslavljen dan zaštitnika župe sveti Juraj.

Misno slavlje je predvodio don Zdenko Perija, župnik crkve svete Barbare iz Zagreba, uz koncelebraciju preč. Pere Ilikića, dekana, fra Zdravka Anđića, gvardijana, župnika vlč. Jozef Batinica i svećenika Tuzlanskoga dekanata, te gostiju.

Prije svete mise don Zdenko Perija, sa župnikom vlč. Jozef Batinicom blagoslovio je polja, kako je to uobičajeno na Jurjevo.

Sve je bilo dobro organizirano kako bi se dostojno 146. put proslavio patron župe. Bilo je mnogo vjernika iz župe i susjednih župa, dupkom puna crkve i crkveno dvorište.

Kapelica u Grabovici

Bladan svetoga Jurja proslavljen je i u kapelici u Grabovici, tuzlanskoj župi. Svetu misu je slavio fra Marko Kepić, vikar, s prisutnim vjernicima, štovateljima svetoga Jurja.

Tradicionalni običaji katolika TUZLANSKOGA KRAJA

Veliki petak je dan koga Katolici diljem svijeta s dužnim poštovanjem obilježavaju, obveznim postom, konzumiraju posnu hranu, tradicionalna hrana: pečena riba uz crno vino. Tu tradiciju su i do današnjih dana održali Katolici Tuzle i okolnih sela, koju nastoje prenijeti i na buduća pokoljenja. Tako je bilo i ovog Velikog petka, na trpezi je bila pečena riba i crno vino u znak sjećanja na pogubljenje svog Spasitelja.

Nastojeći oživjeti tradiciju, Katolici TZ su se i ove godine na Veliki petak tradicionalno okupili u gradu, umjesto nekada ispred stare katoličke crkve i ispred vinare s kočijama i u narodnoj nošnji, bili su na solnom trgu kod Iličke na pečenu ribu i crno vino, uz tradicionalno druženje i prisjećanja na starinu. Građani Tuzle su imali prigodu uživati gledajući već zaboravljene konje vrane i zelenke upregnute u kočije i čez, vlasnika: Nike i Kneza s Husina, Bojana iz Par Sela, Mimesa i Alje iz Dubrava i drugih, koji zaslužuju pohvale u nastojanju vratiti tradicionalne običaje katolika na Veliki petak u Tuzlu. Ceremoniji tradicionalnih običaja Velikoga petka u Tuzli je prisustvovalo nekoliko stotina znatiželjnika svih vjeroispovijesti, uživajući u ljepoti kulturnog blaga i baštine Hrvata (katolika) tuzlanske županije.

A. ŠIMIĆ

HRVATSKO KULTURNO DRUŠTVO
NAPREDAK

PROSLAVA USKRSA

Prvi proljetni dani su ove godine konačno donijeli i malo sunca koje je na pravi način uljepšalo Uskršnje blagdane u našem dekanatu. Stoga i ne čudi što se veliki broj naših sugrađana okupio ispred župne crkve sv. Ante Padovanskog u Lukavcu da zajedno sa svojim najmilijima iz dijaspe proslave najveći katolički blagdan.

Domaćini proslave su isti već treću godinu zaredom: **Hrvatsko kulturno društvo "Napredak"** i dekan **preč. Pero Ilikić** koji su se potrudili da se ponovo podsjetimo ljepote naše nošnje, tradicije i običaja.

Rekli bismo da je u odnosu na protekle godine ovaj put manifestaciji nazočio veliki broj gostiju iz drugih župa koji su sa posebnim oduševljenjem pratili najmlađe članove obučene u tradicionalnu nošnju naših krajeva. Za ugođaj i dobro raspoloženje bila je zadužena izvorna grupa "Husino-Bistarac" koja je po običaju dobro odradila svoj posao. Po ustaljenom običaju održano je i natjecanje za najoriginalniju mušku, žensku i dječiju narodnu nošnju, te najljepše i najtvrdije jaje.

Prilikom odabira najljepše narodne nošnje, komisija je ponovo bila na mukama jer je i ovaj put prikazana sva raskoš i ljepota naših krajeva. Na kraju su odluke ipak donesene i to:

- nagrada za najljepšu mušku nošnju u seniorskoj konkurenciji je otišla u ruke Aleksandra Lukanovića,

- nagrada za najljepšu mušku nošnju u kategoriji omladine pripala je Stjepanu Božiću,

- za žensku narodnu nošnju nagrade su dobile Andrijana Mijatović za seniorsku kategoriju i Dijana Božić u omladinskoj kategoriji.

Specijalna nagrada Napretka dodijeljena je Kristini Kovačević, a našim najmlađim napretkovcima uručeni su prigodni pokloni za promicanje običaja i tradicije Hrvata u našem kraju.

Ništa manje nije bilo napeto i u natjecanju za najljepše i najtvrdije jaje. Robert Lukanović je vlasnik najjačeg jajeta dok je vlasnica najljepšeg jajeta Sandra Mijatović.

Moramo reći da su ove godine organizatori učinili veliki napor i osigurali zaista vrijedne nagrade što će svakako uticati na kvalitet natjecanja i za ubuduće.

Sam rad i djelatnost HKD "Napredak" od početka prati veliki broj simpatizera i članova koji sa nestrpljenjem očekuju sljedeće aktivnosti, a njih svakako ima na pretek: javne tribine, hodočašće, obilježavanje blagdana, godišnja skupština, itd. Dakle, predstoji bogat kalendar za cijelu godinu gdje će svako naći ponešto za sebe.

Na kraju možemo reći da u pozadini kompletne ove manifestacije stoje privredni subjekti sa svojom nesebičnom potporom članovima HKD "Napredak" iz Lukavca. Stoga koristim ovu prigodu da im na ovaj način zahvalim za sve ono što su uradili za svoj puk i to pojedinačno:

- DOO "Luciana", Bistarac; SZR "Kamenorezac" vl. Mato Pejić, Bistarac; Sarajevski kiseljak poslovnica Živinice; SZR "Kolben" Bistarac

Anto Crenković

Publicistika i turizam

Lipnička Gospa kao turistički potencijal

("Turističko-ugostiteljska djelatnost faktor privrednog razvoja Tuzlanskog kantona", mr. Almazaga Čatović - "bosniaARS", Tuzla, 2005. godina)

Znanstveno-publicistički uradak - "Turističko-ugostiteljska djelatnost faktor privrednog razvoja Tuzlanskog kantona", **mr. Almazaga Čatovića**, predstavlja prvo i cjelovito istraživanje o turizmu i turističkoj privredi na području TK i regiji sjeveroistočna Bosna, objavljeno unazad 30 godina.

- Ovo djelo predstavlja originalno, naučno utemeljeno, istraživanje o vrlo značajnom, aktualnom, pitanju razvoja turističke privrede. Autor je izvršio i odgovarajuću ocjenu uvjeta i mogućnosti perspektivnog razvoja turističko-ugostiteljske djelatnosti, kao utjecajnog faktora na razvoj ukupne privrede TK. Na efikasan je način potvrdio hipoteze da turističko-ugostiteljska djelatnost može biti relevantan faktor privrednog i društvenog razvoja; da na području TK postoje prirodna, atraktivna dobra i lokaliteti, kao i raznovrsno kulturno-historijsko naslijeđe, te da postoji mogućnost infrastrukturnog aktiviranja i otvaranja turističkih područja za razvoj, metodom koncesija i frenčajz sistema distribucije roba i usluga. Zasnovana na raznovrsnoj i bogatoj dokumentaciji i analitičkoj osnovi, ova knjiga je svojevrsan autorov doprinos teorijskom promišljanju analiziranog problema, a značajna je i u svojoj aplikativnoj dimenziji, zapisao je, između ostaloga, **dr. Muharem Klapić**, u svom recenzentskom prilogu, konstatirajući da ova knjiga predstavlja privlačno štivo za stručnjake, ali i za radoznale laike.

- Prema rezultatima dosadašnjih istraživanja, na području Tuzlanskog kantona evidentiran je 381 spomenik kulturno-historijskog naslijeđa i prirodnih rijetkosti. Osim registriranih, na području Kantona postoji i značajan broj (89) - neregistriranih spomenika kulturno-historijske baštine. Oni pripadaju raznim historijskim periodima, pretežno osmanskim (28), zatim austro-ugarskom (12), srednjovjekovnom (11), te ostalim (36), tvrdi na stranicama knjige autor Čatović, skrećući još pozornost čitatelja i na činjenicu da su na relativno uskom prostoru TK, otkriveni i sačuvani tragovi (spomenici i spomenički kompleksi) kulturnih cjelina Europe, Bizantije, Mediterana, Orijenta...

Od kulturno-povijesnih znamenja autor izdvaja, među ostalima, nepoznata ili manje poznata zdanja: Brkića groblje, Kalesija; Katolička crkva, Gračanica; katoličke crkve Morančani i Breške kapelica Husino; Jevrejsko groblje, Tuzla; kapela s likom Majke Božje, Lipnica; kuća Mare Popović, Gračanica...

N. J. IVANOVIĆ

U Sarajevu je održan Treći filozofski simpozij

"Filozofija, znanost, religija"

Na Filozofskom fakultetu u Sarajevu je održan Treći filozofski simpozij **Filozofija, znanost, religija**. U Svečanoj dvorani na fakultetu okupio se veliki broj znanstvenika, teologa i filozofa iz Hrvatske, Italije, Švicarske, Austrije, Njemačke, Slovenije i Bosne i Hercegovine te, što je najvažnije, studenata kojima je ovaj simpozij od velikog značaja jer rijetko na jednom mjestu mogu slušati i raspravljati s uglednim sveučilišnim profesorima.

U trodnevnom radu obrađivale su se različite teme vezane za odnos religije, znanosti i filozofije poput odnosa prirodnih znanosti i enciklika, pitanja vjere i razuma, vjerovanja u znanje, filozofija i hereza, logika religije, ideologizacija i politizacija religije i znanosti itd.

Važno je navesti imena sudionika: Nikola Skledar, Senadin Lavić, Ivan Koprek, Antje Kapust, Anto Mišić, Marjan Šunjić, Nijaz Ibrić, Damir Marić, Anto Gavrić, Ivana Skuhala Karasman, Samir Arnautović, Hrvoje Lasić, Jure Zovko, Marko Josipović, Davor Ljubimir, Fatima Lačević, Ivan Markešić, Mile Babić, Giuseppe Girgenti, Luka Borić, Andrej Ule, Darko Darovec, Vahidin Preljević, Herta Nagl-Dockal, Ludwig Nagl.

Sudionici simpozija posjetili su Mostar.

Simpozij su organizirali Odjel za filozofiju Matice Hrvatske - Zagreb, Filozofsko društvo Theoria - Sarajevo, Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu, Matica Hrvatska - Sarajevo, Vrhbosanska katolička teologija - Sarajevo i Hrvatsko kulturno društvo Napredak - Sarajevo.

Vanja Gavran

AKCENTI:

Jednakopravnost i konstitutivnost naroda BiH i zašto toga nema u praksi?

**Ustav želje i potrebe
drumom, a praksa šumom**

(Među)nacionalna trvenja i nespo-razumi u BiH trajat će još dugo, a primjena amandmana o jednakopravnosti i konstitutivnosti moguća je samo istodobnim potezima u cijeloj BiH. No, tako nešto mogu izvesti samo naši međunarodni tutori, domaći političari i ako bi željeli, malo što mogu učiniti

Provođenjem ustavnog principa konstitutivnosti naroda neophodno je osigurati puna individualna i kolektivna nacionalna prava na svim razinama i u svim institucijama javne vlasti u cijeloj BiH. - U protekle četiri godine ovaj princip je samo djelomično ostvaren i to u sastavu entitetskih vlada i u institucijama pravosuđa. Dom je naroda Parlamenta FBiH na stanovištu da se ustavni principi provode i traže od Vlade FBiH i drugih političkih subjekata da, bez odlaganja, usvoje programe provođenja ustavnih amandmana o konstitutivnosti i poduzmu mjere kako bi se u svim organima uprave - u općinama, kantonima i entitetima, kao i javnim poduzećima i ustanovama, osigurala razmjerna nacionalna zastupljenost prema popisu stanovništva iz 1991. godine. Oni koji se ogluše na ustavni princip o ravnopravnosti naroda krše ustavne odredbe o jednakopravnosti naroda i protiv su vladavine prava, izričit je u svom stavu Simo Simić, član Glavnog odbora SDP-a BiH i višestruki zastupnik u saboru Tuzlanske županije i Domu naroda Federacije BiH, kada govori o nefunkcioniranju nametnutih ustavnih rješenja o jednakopravnosti naroda u BiH.

Posebna obveza općinskih načelnika

Posebna je obveza novoizabranih načelnika općina i općinskih vijeća, da kao prioritetno pitanje razmotre nacionalnu strukturu zaposlenih u svojim administracijama i javnim službama. Očekuje se da Ustavni sud FBiH i Ustavne komisije u oba Doma Parlamenta FBiH, kao tijela i organi nadležni za stanje ustavnosti i zakonitosti ostvare cjelovite uvide u ostvarivanje principa ustavnosti i vladavine

prava. Posebno da utvrde stvarno stanje i predlože mjere za efikasno ostvarivanje ustavnih amandmana o konstitutivnosti naroda u Federaciji BiH.

- Članovi Predsjedništva BiH, ministri u Vijeću ministara i zastupnici u parlamentima, posebno oni iz nacionalnih stranaka, jer su vladajući i većinski, dužni su provoditi amandmane o jednakopravnosti i konstitutivnosti naroda u cijeloj BiH. Na žalost, svi se oni ponašaju po formuli zadržavanja djelovanja u osvojenim nacionalnim zonama. U praksi imamo defektan način izbora članova Predsjedništva, pa otud i njihovo takvo ponašanje. Borislav Paravac odgovoran je za neostvarivanje konstitutivnosti, Bošnjaka i Hrvata, u Republici Srpskoj, a Sulejman Tihić i doskora Dragan Čović, za položaj Srba u Federaciji, dopunjava priču o jednakopravnosti i konstitutivnosti naroda u BiH **Tomo Vidović,** član Glavnog odbora SDP-a BiH i dopredsjednik Sabora Tuzlanske županije, posebno podcrtavajući činjenicu da su ministarstva pravde, kantonalna i federalna, zadužena za praktično provođenje ustavnih amandmana, koji su nametnuti još 2000. godine.

Ministri "ne talasajte!"

Međutim, ova ministarstva i njihovi ministri ponašaju se po recepturi "ne talasaj", pa nefunkcioniranje jednakopravnosti imamo na sve strane, kao da ustavna rješenja ne postoje. **- Na promjenu stanja u Tuzlanskom kantonu, gdje sam dopredsjednik Skupštine, ne mogu utjecati, jer sam član opozicione stranke. Nekoliko puta sam ukazivao na ovu pojavu, kao na generalni problem, ali i na pojedinačne slučajeve, ali to nikada nije bilo prihvaćeno,** tvrdi Tomo Vidović, odgovarajući na pitanje kakvo je stanje o neprovođenju ustavnih amandmana u Tuzlanskoj županiji, te da je slično ili još gore stanje i u ostalih devet županija.

Osim pojava da su se pojedini Bošnjaci (bar ako je suditi po imenima i prezimenima) izjašnjavali da su po nacionalnosti Bosanci ili ostali, pa bili birani za predsjedavajuće općinskih vijeća, što im Izborni zakon BiH dopušta, ima i drastičnijih slučajeva "krađe" naci-onalnih prava. Ilustracije radi, u Općini Živinice ni u jednoj komisiji ili odboru Općinskoga vijeća nema ni Srba, ni Hrvata, a među vijećnicima je samo jedna nebošnjakinja.

SDP, građani i nevladine organizacije?

- To stanje može se promijeniti, ali kada se osim SDP-a u realizaciju amandmana o konstitutivnosti naroda uključe i ostale stranke, nevladine organizacije i građani. Mi iz SDP-a, jedini kvalitetan pomak možemo napraviti na izborima, tvrdi Denis Bećirović, predsjednik Kantonalnog odbora SDP-a Tuzla.

Umjesto poželjnog i očekivanog zaključka, na ovu temu, može se samo izreći žalosna konstatacija. (Među)nacionalna trvenja i nespo-razumi u BiH će trajati još dugo, a primjena amandmana o jednakopravnosti i konstitutivnosti moguća je samo istodobnim potezima u cijeloj BiH. No, tako nešto mogu izvesti samo naši međunarodni tutori. Domaći političari i ako bi željeli malo što mogu učiniti. Ukoliko, ilustracije radi, u Tuzlanskoj županiji (županijskim i općinskim administracijama) počne stopostotno provođenje ovih odredbi uslijedit će brojna nezadovoljstva, pa i nepravde. S jedne strane veliki broj Bošnjakinja i Bošnjaka će ostati bez posla i bez mogućnosti da radna mjesta dobiju u RS-u ili u županijama sa hrvatskom većinom; a s druge strane ostaje pitanje bez odgovora - koliko bi se Srpkinja i Srba, Hrvatica i Hrvata javilo na upražnjena radna mjesta u Tuzlanskoj županiji? Ako je suditi na osnovu teškoća o popunjavanju radnih mjesta u politici proces bi trajao izuzetno dugo.

Nikola J. IVANOVIĆ

Žrtve i pokore svećenika don Luke Tunjića i fra Zdravka Andića

Nedavno izabrani predsjednik podružnice sjeveroistočne Bosne Udruge starih deviznih štediša BiH **Zvonko KUBINEK,** s ogorčenjem govori o državnoj krađi novaca od građana.

Logičnim se nameće zaključak da je i dio njegovih novaca "zaleđen" na ovaj način. Sličnih problema nema imenjak mu **Zvonko BOSANKIĆ,** generalni tajnik Društva "Hrvatski dom" Tuzla, jer nikada nije imao novaca za štednju. U istu kategoriju sirotana spada i malenkost pisca krivog ogledala.

P.S. Nije nam jasno u koju kategoriju da svrstamo gospodina Jurja NOVOSELA, glavnog i odgovornog urednika HRVATSKOGA GLASNIKA.

Mersed ŠERIFOVIĆ, predsjednik Kantonalnog odbora Tuzla Narodne stranke Radom za boljitak, savjetnik načelnika Tuzle **Jasmina IMAMOVIĆA** i predsjednik Komisije za stambena pitanja Općinskoga vijeća Tuzla je na jednoj od sjednica Komisije rekao da oni, članovi Komisije, imaju parlamentarnu većinu u Tuzli, te da će svoje stavove, ideje i zaključke lako progurati na sjednici tuzlanskoga parlamenta.

Unatoč i usprkos najboljoj volji nije mi jasno na koju i kakvu većinu misli kada njegova stranka ima samo dva vijećnika. Jedino rješenje ove tvrdnje nazirem u boljitkovoj koaliciji sa SDP-om, ali to ne smijem tvrditi, jer se gospodin Šerifović ne slaže sa tvrdnjom da postoji ova koalicija.

Sa stavom lidera Šerifovića slaže se gospodin **Anto PRANJIĆ,** dopredsjednik Općinskoga vijeća Tuzla.

Bez obzira na to što su glasovanja boljitkovaca i SDP-ovaca često bila identična, iz oba tabora stižu tvrdnje da to nije ni koalicija, a ni partnerstvo poput onoga između SDA i HDZ-a, nego tek konstruktivan doprinos funkcioniranju zakonodavne vlasti.

(Ne)pismeno pučanstvo bi kazalo: **"Nije šija, nego vrat!"**

Na jednom od koncerata priređenom u velikoj dvorani Bosanskoga kulturnog centra Tuzla u povodu 50. obljetnice umjetničkoga i pedagoškoga rada glazbenog maestra **Čestmira DUŠEKA,** gospoda: velečasni **mr. Luka TUNJIĆ,** ravnatelj Katoličkoga školskog centra "Sveti Franjo" Tuzla i **fra Zdravko ANDIĆ,** gvardijan Franjevačkoga samostana u Tuzli, nisu imali stolice za sjedenje.

Puno je onih koji to smatraju protokolarnim grijehom, a ja sam sklon tvrdnji da tu nije bilo ni grijeha, ni greške. Obzirom na to da i jedan i drugi, u svojstvu svećenika, zagovaraju pokore i plemenita žrtvovanja svih vrsta, nije na odmet bilo da se i oni, bar stajanjem, malo žrtvuju.

Prof. dr. Miroslav PETROVIĆ, predsjednik HKD "Napredak" Tuzla, nedavno mi reče da nikada nije "gostovao" u krivom ogledalu. Kako sa sigurnošću nisam mogao suprotno tvrditi to sam mu obrazložio činjenicom da standardno dobro radi, pa nije bilo mogućnosti i razloga za krivo gledanje.

Međutim, kada sam kasnije provjerio činjenično stanje uvjerio sam se u suprotno od profesorove tvrdnje. Ukoliko sumnja, a pravo na sumnju mu ne poričem, upućujem ga da pročita knjigu - zbirku ranije objavljenih krivih ogledala, pod naslovom "OZONSKA RUPA U GLAVI".

Odavno slušam i gledam promidžbene poruke Tvrtke "NERZ - Bešlagić." Mnogi se pitaju ima li to veze sa visokopozicioniranim SDP-ovim dužnosnikom, ex-županom Tuzlanske županije i ex-načelnikom Općine Tuzla **Selimom BEŠLAGIĆEM.**

Koliko znam nema nikakve, ali postoji i ono što tjera na oprez **"nikad se ne reci**

nikad", pa ne smijem ruke staviti na vatru u svezi sa svojim spoznajama.

P.S. Vjerujem da gospodin Selim ne bi imao ništa protiv kad bi to bila njegova krznarska kompanija.

Dopredsjednik Sabora Tuzlanske županije gospodin **Tomo VIDOVIĆ,** nedavno je izjavio da s ove saborske dužnosti malo može utjecati na praktičnu primjenu amandmana o jednakopravnosti naroda i paritetnoj zastupljenosti Hrvata i Srba, spram rezultata popisa iz 1991. godine, u državnim administracijama i javnim poduzećima. Nemogućnosti je obrazložio pripadnošću oporbi, odnosno SDP-u.

Obzirom da Vidović pripada soju pismenijih dužnosnika, osim s govornica ponešto bi mogao učiniti pisanjem, ako nigdje drugdje, a ono na stranicama HRVATSKOGA GLASNIKA.

Hrvatski obiteljski mjesečnik "DANICA" Banjaluka, iz veljače 2005. godine, poziva čitatelje na suradnju, kako bi njihova novina bila bogatija i sadržajnije.

Glavni i odgovorni urednik ove novine **Zvonko TARLE,** kao i mnoge mu kolege, nešto je pružene ruke k'o srp. U pozivu na suradnju ni riječju ne spominje honorare.

"PROSVJETINA POSLANICA", časopisa za prosvjetu, nauku, kulturu, umjetnost, publicistiku... u nakladi Srpskog prosvjetno i kulturnog društva "PROSVJETA" Tuzla, najprepoznatljiviji je proizvod te udruge.

Radi toga predlažem da se "Prosvjeta" preimenuje u Društvo **"Prosvjetina poslanica - Vitomir PAVLOVIĆ".** Odgovor na potencijalno pitanje zašto to predlažem potražite u nekom od prethodnih brojeva ili prvom narednom.

Krivo (o)gledao: Nikola J. IVANOVIĆ

VEČER DRUŽENJA

PRIJATELJA KŠC "SVETI FRANJO" TUZLA

Ankica Stjepić-Čosić

Katolički školski centar i školska udruga "Prijatelji KŠC sveti Franjo" Tuzla polovicom travnja upriličili su još jedno, ovaj put treće, tradicionalno druženje donatorskog karaktera. U dvorani Centra okupilo se oko 400 odanih i vjernih prijatelja Centra spremnih da u svakom trenutku naspram svojih mogućnosti daju svoj doprinos osuvremenjivanju Centra a samim tim i unapređenju obrazovanja i odgoja vlastite djece. Inače, donatorska večer i ima za cilj međusobno druženje i upoznavanje roditelja i prijatelja čija se djeca obrazuju, odgajaju i školuju u ovom Centru a sva prikupljena sredstva, usmjeravaju se za potrebe nastave i učenika.

U organiziranju ovog druženja nesebičan doprinos dali su članovi Uprave, nastavnici, direktori osnovne škole i gimnazije te sam ravnatelj KŠC sveti Franjo **mr. Luka Tunjić**. Uz nastupe napretkovih tamburaša pod vodstvom Vedrana Čička i pjevača Senada Osmanovića - Grofa, nastupio je i Zvonimir Erdeljac, te školski bend. Od drugih brojnih sadržaja posebnu pozornost zauzela je aukcija učeničkih likovnih radova, umjetničkih djela slikarica **Jadranke Marić** i prof. **Marine Trogrić**, te tombola. Roditelji su donirali i novac za učenika generacije a mnogi od njih koji do sada nisu, pristupili su članstvu udruge. Voditelji programa bili su **Nikola Ivanović** i **Ankica Stjepić-Čosić**.

Naglašavajući ljubav i prijateljstvo, ravnatelj mr. **Luka Tunjić** ukazao je na činjenicu zajedništva svih okupljenih, kako roditelja tako i uposlenih koji su spremni žrtvovanjem i odricanjem učiniti dodatni napor na unapređenju onoga što vole i smatraju vrijednim. "Vi sami, a ni mi sami u svojim dobrim iščekivanjima i nadanjima ne možemo ništa učiniti, ali usklađeno i zajedničkim nastojanjima, u iskrenu i otvorenu duhu možemo postići sve željene rezultate i ispuniti međusobna očekivanja. Jako je važno svoja očekivanja na jasan, lijep i pravedan način reći jedni drugima. U suprotnom, bojim se da ne vozimo odvojenim kolosijecima koji se nikada neće susresti i

doći do željenog cilja. U tom slučaju vi bi izneverili svoje roditeljsko poslanje i obveze, a mi bi izdali svoj učiteljski poziv" - kazao je Tunjić.

Upravo tako, vođeni ljubavlju i prijateljstvom roditelji su pokazali da su dorasli svojim roditeljskim obvezama a uposlenici učiteljskom pozivu. Čineći malu žrtvu i napor doprinijeli su prikupljanju značajnih sredstava koja će biti usmjerena za potrebe nastave i učenika.

"Pored redovitih aktivnosti kao što su stipendiranje učenika, organiziranje nagradnih putovanja za učenike i nastavnike, nagrada koje priređujemo za učenika generacije kao i najaktivnijim učenicima, organiziranja susreta generacija, pomoći maturantima pri odabiru budućeg zanimanja i drugih aktivnosti, zacrtali smo si i jedan veći projekt a to je opremanje laboratorija kemije. Za opremanje istog potrebno nam je oko 7.000 KM te se nadamo da ćemo što iz sredstava prikupljenih od ove donatorske večeri, ili pak nekih drugih, u što skorije vrijeme i realizirati", kazala nam je predsjednica Udruge Prijatelji KŠC sveti Franjo Tuzla, **Lucija Brestovac**. Prema njezinim riječima udruga je do sada prikupila oko 40.000 KM i sva su usmjerena na učenike i sam Centar. Izvršena je nabavka potrebitih učila, opremanje kabineta fizike i biologije, opremanje školske pozornice, nabavka razglasa i njegovo redovito održavanje, nabavka kopiraparata, uredskih materijala, pomoć učenicima i nastavnicima kojima je potrebna, organiziranje raznih susreta, donatorskih večeri i sl. Centar je što donacijama, što vlastitim sredstvima samo u prošloj godini između ostalog popriлично upotunio fond knjiga u knjižnici te izvršio opremanje sportske dvorane (izmjena reflektora, nabavka zaštitnih mreža i drugih sportskih pomagala).

Preljepo znanje, dobri uvjeti, kvalitetan program rada i na koncu iznimno dobri rezultati učenika, razlozi su zbog kojih ovaj Centar smatramo ponosom svih Tuzlaka, kazao je tijekom večeri Hariz Agić, direktor Pedagoškog zavoda Tuzla.

Mr. Luka Tunjić ravnatelj KŠC

Lucija Brestovac

Fra Martin Antunović i Ankica Stjepić-Čosić

Aukcija slika...

TEATAR KABARE

U SISTEMU KAMERNOG I MOBILNOG POZORIŠTA

Tuzlanski Teatar Kabare upotpunjuje bosanskohercegovački pozorišni sistem od 27. ožujka 2002. godine, kada je i zvanično počeo s radom, ne odlukom nekog birokratsko-državnog organa, nego kazališnim projektom kao osnovnim produkcijskim i repertoarskim jezgama vlastite prepoznatljivosti. Svoju kulturološku misiju ovaj najmlađi bosanskohercegovački teatar ne ostvaruje samo scenskim prikazanjima kamernog tipa, već i drugim aktivnostima, kao što su performansi, ulični teatar, izložbe, koncerti i sl.

Uvjeti u kojima Teatar Kabare započinje i ostvaruje svoju teatarsku i kulturološku misiju određuju društveni ambijent jugoistočnoevropskog realiteta kao pravi "rudnik" propitivanja događanja koja se manifestiraju u sve većem urušavanju društvene strukture i svih njenih podstrukturnih segmenata. Tragikomne situacije u koje zapada pojedinac nešto su što najbolje odgovara teatru i objašnjenju kroz scenska sredstva koja mu stoje na raspolaganju.

Zbog toga nastanak i formiranje pozorišta u naznačenim uslovima, za svaku sredinu, predstavlja specifičan društveni i kulturološki događaj. Takav čin ima posebnu težinu kada je riječ o nastanku teatarskog organizma koji svoju koncepciju i profilaciju gradi na modernom i suvremenom pristupu, kako produkcijskog djelovanja, tako i repertoarskog koncepta, a najbolji primjer je, upravo, Teatar Kabare.

Po svom organizacijskom i programskom konceptu ovaj Teatar je kamerni i mobilni, moderni pozorišni organizam. Za tri godine egzistiranja, uspio je da se razvije u repertoarsko pozorište, s čime se teško mogu pohvaliti i organizirani, brojniji i finansijski snažniji ansambli. Na primjeru ovog Teatra padaju u vodu sve žalopojke i izgovori za nerad, mnogo starijih i brojnijih pozorišnih ansambala, koji takvo stanje pravdaju nedostatkom finansijskih sredstava. Moderna organizacijska i produkcijska koncepcija Teatra Kabare proističe iz činjenice da se stvaralačka ekipa okuplja oko svakog projekta, a ne iz obaveze prema radnom odnosu. Zbog toga projekti ovog Teatra, svaki za sebe, predstavljaju posebnu cjelinu i traju onoliko koliko ih umjetničko tržište traži. Za tri godine postojanja Teatar Kabare je izveo šesnaest premijera i preko 280 repriza, što je impozantan pokazatelj njegove aktivnosti, djelovanja i misije u društvenom realitetu grada Tuzle, Tuzlanskog kantona, Federacije BiH i države Bosne i Hercegovine. Ansambl ovog Teatra je gostovao i van granica Bosne i Hercegovine, gdje je osvojio nepodijeljene simpatije publike i stručne javnosti.

Posebno mjesto u produkcijskoj i repertoarskoj profilaciji Teatra Kabare zauzima festival, prvo Teatar-fest, a danas TKT-fest, koji se organizira od 2003. godine, povodom Svjetskog dana pozorišta. Treći po redu TKT-fest organiziran je od 24. do 30. ožujka 2005. godine, uz sudjelovanje kazališnih ansambala iz BiH, Hrvatske i Srbije.

Beogradsko dramsko pozorište, koje sudjeluje od prvog Teatar-festa na festivalu koji organizuje Teatar Kabare, izvelo je predstavu "Gvozdeni život" britanske spisateljice Rone Munro. Dirlijva je to drama o mladoj ženi koja prvi put poslije 15 godina posjećuje majku u zatvoru osuđenu zbog ubistva muža. Drama sama po sebi, možda, ne zvuči kao dobra zabava, ali nudi dubok pogled u ljudsku (žensku) psihu, istražujući pitanja zločina i kazne, kao i života lišenog slobode. Predstavu je režirao Žanko Tomić, a igrali su: Neda Arnerić, Milica Zarić, Srđan Dedić i Jelena Čuruvija. Mostarski teatar mladih izveo je dramu Zlatka Topčića "Glavom kroz zid". Ovaj dramski tekst je nagrađen kao najbolji na konkursu časopisa za teatar, dramu i odgoj "Tmačart" i govori o intelektualcima-stvaraocima koji imaju dva načina da ostvare svoje snove u društvu dekonstrukcije. Jedan je preko poznate narodne krilatice "glavom kroz zid", a drugi mukotrpnim i strpljivim angažmanom, koji se u uvjetima izgubljenih društvenih vrijednosti teško realizira. Režiju potpisuje Sead Đulić, a igraju: Toni Pehar, Tatjana Feher, Sanela Babić, Irfan Kasumović, Armin Hadžimusić, i dr. Predstavu "Juda Iskariotski", radenu po romanu ruskog pisca Leonarda Andrejeva, producirali su Hrvatsko kulturno društvo "Napredak" i Franjevački samostan iz Tuzle. Iako je predstava rađena po romanu, ne radi se isključivo o sakralnom tekstu, odnosno drami. Lik Jude u krišćanstvu je ostao jedan od najvećih tajni. Ekipa mladih teatarskih poslenika, na čelu sa Borisom Baltom, koji potpisuje režiju i igra lik Jude Iskariotskog, uhvatila se u koštac sa teškim zadatkom da na scenu donese prikazanje o izdaji dobra. U predstavi igraju: Dalibor Brkić, Nikolina Baškarad, Adem Smailhodžić, fra Marko Klepić, i dr. Tuzlanska Akademija dramskih umjetnosti, čiji je Teatar Kabare svojevrsni eksperimentalni laboratorij, prikazala je Umjetničko veče čiji je sadržinski okvir predstavljao akademski kabare susreta generacije koja je diplomirala i one koja je trenutno na studijima. Organizator TKT-festa, Teatar Kabare prikazao je grandiozno djelo bosanskohercegovačke dramske baštine "Velikog vezira" Derviša Sušića, u režiji Vlade Keroševića. Ova predstava i njeni protagonisti su osvojili četiri nagrade na jedinom državnom teatarskom festivalu u Bosni i Hercegovini, 21-im Susretima pozorišta u Brčkom. Zagrebački teatar "Rugantino" je u okviru trećeg TK-festa izveo predstavu "Jozo i Marija", savremenog hrvatskog pisca Mate Matića. Ova "božićna bajka" je priča o dva svijeta: onom u tuđini i onom u domovini, koji se međusobno isprepliću jedne Badnje večeri u raskošnoj robnoj kući velikog njemačkog grada. U rediteljskoj postavci Mire Medimoreca, ovu bajkovitu priču su na scenu maestralno "ispričali" Helena Buljan i Ljubomir Kapor. Dramu "Trg ratnika" engleskog dramatičara Nicka Wooda izvelo je Kazalište iz Virovitice. U drami se govori o niz azilantskih problema, od

neprijateljstva okoline do otvorenog nasilja s tra-gičnim posledicama, a dvoje glumaca, Helena Minić i Goran Koši, vođeni rediteljskom rukom Dražena Ferenčina, iskazuju suštinu dramskog načela priče lišeni bilo kakvih scenografskih i kostimografskih prikrivanja. Treći TKT-fest je zatvorilo Narodno pozorište "Toša Jovanović" iz Zrenjanina urnebesnom, ženskom, komedijom sa elementima crnog humora "Ručni rad", suvremenog francuskog glumca i dramaturga Žan Klod Danao. Predstavu je režirao Radoslav Milenković, a igraju: Snežana Kovačev, Nataša Ilin i Jelena Šneblić.

Predstave koje su prikazane u okviru trećeg TKT-festa su nešto najbolje što dolazi iz produkcije kamernog i mobilnog teatra sa jugoistočnoevropskog realiteta. Najbolji dokaz za takvu tvrdnju su bili pristupstvo publike i aplauzi, koji su jedina nagrada na ovom Festivalu. To što je TKT-fest manifestacija revijalnog tipa ništa ne umanjuje ni kvalitet izbora predstava, a ni same teatarske projekte. Predstave su u potpunosti odgovarale stilsko-žanrovskom utemeljenju, prije svega, Teatra Kabare, a zatim i samog Festivala. Svaka od izvedenih predstava igra na je više desetina puta na scenama, što pokazuje da su iste potvrdile svoju kulturološku i estetsku funkciju.

I ovaj festival, kao i aktivnosti tuzlanskog Teatra Kabare, u općinskom teatarskom ambijentu Tuzle, kantonalnom TK i federalnom, Federacije BiH, pokazuju da postoji javni interes svih naznačenih nivoa organizacije vlasti u organiziranju ovog teatra kao javne ili društvene institucije. Javni interes je ispoljen i naročitim zanimanjem teatarske publike, a posebno mladih, za predstave i projekte koji su na repertoaru Teatra Kabare, u gradu Tuzli i ostalim općinama Tuzlanskog kantona. Teatar Kabare Tuzla je svojevrsni pedagoški i estetski laboratorij budućih akademskih glumaca i perspektiva njihovog kasnijeg profesionalnog kreativnog angažmana.

Pored javnog interesa evidentna je društveno-ekonomska i idejno-estetska utemeljenost njegovog egzistiranja, budući da se po načelima moderne dramaturgije i produkcije, jedno pozorište osniva u teritorijalnim jedinicama i okvirima koji imaju oko 200.000 stanovnika. Tuzlanski kanton je najmnogoljudniji u Federaciji BiH, s oko 650.000 stanovnika, a postoji samo jedno pozorište, Narodno iz Tuzle, pa je društveno ekonomski opravdano konstituiranje Teatra Kabare kao drugog javno institucionalnog pozorišta u gradu Tuzli i Tuzlanskom kantonu. S druge strane dosadašnja produkcijska i repertoarska profilacija preporučuju ovaj Teatar kao paradigmatičan primjer kako se i druga pozorišta, koja zbog glomaznosti svoga aparata propadaju i ne rade, mogu transformirati i preobraziti u veoma mobilne i produktivne teatarske kuće.

Prof. dr. sc. Srđan Vukadinović

Promocija knjige

KOMUNIKACIJA S DJECOM DELINKVENTNOGA PONAŠANJA

Docent Filozofskog fakulteta u Tuzli, prof. dr. Ruža Tomić predstavila se ljubiteljima knjige novim naučnoistraživačkim izdanjem, "Komunikacija s djecom delinkventnog ponašanja", čiji su recenzenti, eminentni stručnjaci Filozofskog fakulteta u Sarajevu: prof. dr. Lidija Pehar, prof. dr. Mujo Slatina i prof. dr. Mladen Bevanda, lektor, Mirjana Božić iz Tuzle, knjigu je tehnički uredio studio "BODO" Sejmo Zulfić, izdavač, DENFAS Tuzla. Promotor ovog vrijednog naučnoistraživačkog rada autorice Tomić je prof. dr. Mujo Slatina, koji je u svom izlaganju posjetiteljima u prepunoj dvorani Filozofskog fakulteta u Tuzli, između ostalog naglasio: "Knjiga 'Komunikacija sa djecom delinkventnog ponašanja' vrijedno je štivo za uvid u karakter delinkventnog ponašanja i razloge njegovog nastojanja, što će biti od koristi svima koji se bave ili će se baviti odgojnim i obrazovnim radom. Dakako, da će pomoći studentima koji izučavaju specijalnu pedagogiju ili samo delinkventno ponašanje u okviru drugih znanstvenih disciplina."

Autorica, prof. dr. Ruža Tomić, knjigom "Komunikacija sa djecom delinkventnog ponašanja" po deseti put predstavila tuzlanskoj publici, pored toga, autor je sedam udžbenika za Specijalnu osnovnu školu i 120 stručno-znanstvenih radova, dok su njene knjige, Crtice iz ratnog djetinjstva i Ratni dnevnik štampane na talijanskom jeziku u izdanju Bolonjskog univerziteta, što samo potvrđuje da je riječ o nepresušnom blagu bosanskohercegovačke knjige.

Prof. dr. Ruža Tomić, autor vrijednog naučno-istraživačkog izdanja, između ostalog naglašava: Ova knjiga će dobro doći svim profesionalcima koji rade s djecom koja ispoljavaju delinkventno ponašanje: sociopedima, pedagogima, psiholozima, socijalnim radnicima, sucima, pravnicima, nastavnici, profesorima i dr. kao i svim osobama koje se bave odgojem djece i mladih (roditeljima, odgajateljima i sl.).

A. Šimić

Aktualnosti s Univerziteta u Tuzli

ODRŽAN OSCE OBRAZOVNI FORUM: "Tko i kako nas vodi ka Bolonja standardima"

OSCE je u travnju organizirao četiri obrazovna foruma "Tko i kako nas vodi ka Bolonja standardima". Forumi su organizirani u Mostaru, Banja Luci, Sarajevu i Tuzli.

Forum u Tuzli održan je 15. travnja na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli.

Prezentatori na tuzlanskom Forumu bili su dr. Lamija Tanović, prof. dr. Izudin Kapetanović i studentica banjolučkog Univerziteta, Irena Kisić.

U svom uvodnom izlaganju dr. Lamija Tanović, profesorica na Univerzitetu u Sarajevu učesnike Forumu upoznala je sa Bolonja procesom i rezultatima tog procesa u BiH.

Bolonja proces je suradnja u oblasti visokoga obrazovanja između zemalja učesnica, sada ih ima četrdeset, kroz koji treba da se ostvari Europski prostor visokoga obrazovanja do 2010. godine - istakla je profesorica Tanović.

Naglasila je da BiH nije osigurala zakonski okvir za implementaciju Bolonja procesa, jer još uvijek nije usvojen Zakon o visokom obrazovanju. Zato univerziteti samo počinju da uvode

Bolonja pravila bez zakonske potpore - zaključuje dr. Tanović.

Rrektori Univerziteta u Tuzli prof. dr. Izudin Kapetanović, govorio je o pozitivnoj praksi kada je u pitanju Bolonja proces. Učesnike Forumu je podsjetio da je tuzlanski Univerzitet prvi počeo reformski djelovati u BiH još 1999. godine.

- Naš Univerzitet može se pohvaliti Bolonja procesom kao i mogućnostima učenja na daljinu. Pri tome ne treba zaboraviti da smo jedini u državi kojim imamo Fond za stipendiranje studenata i znanstveno usavršavanja zaposlenika - kazao je Kapetanović.

Irena Kisić, apsolvent Pravnoga fakulteta u Banja Luci, govorila je o problemima s kojima se svakodnevno susreću studenti. Najavila je reviziju svih studentskih unija u BiH, s obzirom da studenti koji vode te unije gledaju samo svoje osobne interese, dok pri tome stvarne studentske probleme zanemaruju.

Džanan RIBIĆ

U vojarni Husein kapetan Gradašćević u Tuzli

TIHIĆ PRISUSTVOVAO ZAKLETVI REGRUTA

U kasarni Husein kapetan Gradašćević u Tuzli je 14. travnja nova generacija regruta Nastavnog centra Tuzla, u prisustvu člana Predsjedništva BiH, Sulejmana Tihića, načelnika štaba zajedničke komande Vojske F BiH, Sifeta Podžića i komandanta zajedničke komande V F BiH, Hajrudina Grabovice, položila zakletvu da će "čuvati i braniti Bosnu i Hercegovinu". Tim činom u Tuzli je ujedno i obilježen Dan Armije R BiH, formirane 15. travnja 1992. godine.

Zapovjednik zajedničkih snaga V F BiH, Hajrudin Grabovica istakao je da je bosanskohercegovačka vojska tehnički spremna za ulazak u Partnerstvo za mir, ali da se jedino čeka politička volja za formiranje jedinstvenih oružanih snaga u BiH.

Zahtjeve pojedinaca za demilitarizaciju Bosne i Hercegovine, Sulejman Tihić je ocijenio neozbiljnim, s obzirom da zemlje okruženja imaju svoju vojsku.

- Smatram da će na putu k NATO-u doći do ukidanja entitetskih vojski, a time i regrutnog sastava, a rezervni sastav mora ostati jer to je dio sustava odbrane - istakao je Tihić.

Osim ukidanja entitetskih vojski za prosperitet naše zemlje i hapšenje najtraženijih ratnih zločinaca, Ratka Mladića i Radovana Karadžića. Tihić je ocijenio da su napravljeni određeni pomaci u suradnji sa Haškim tribunalom, ali da je i dalje prisutna opstrukcija.

- Nadamo se da će vlasti RS, uz pomoć vlasti BiH ali i Međunarodne zajednice i vlasti SiCG uhapsiti Radovana Karadžića i Ratka Mladića - izjavio je Tihić tokom boravka u Tuzli.

J. Š.

U Tuzli održan Drugi kongres nefrologa BiH

Od 06. do 09. travnja pod pokroviteljstvom Predsjedništva Bosne i Hercegovine i Internacionalnog udruženja nefrologa u Tuzli je održan Drugi kongres nefrologa BiH s osnovnim ciljem edukacije ljekara koji se bave kliničkom nefrologijom, dijalizom i bubrežnom transplantacijom.

Na Kongresu su stručnjaci Udruženja za nefrologiju, dijalizu i transplantaciju Bosne i Hercegovine, Ministarstvo zdravstva Tuzlanskog kantona i JZU Sveučilišno-kliničkog centra Tuzla, koji su bili organizatori ovog stručnog skupa, imali priliku sagledati nivo nefrološke nauke i struke u Bosni i Hercegovini i usporediti je sa svjetskim standardima. Pored domaćih stručnjaka na kongresu su sudjelovali i vodeći stručnjaci nefrologije iz Evrope i svijeta, poput prof. dr. Dušana Ferlugija, člana slovenske Akademije nauka, dr. Ferdinanda Mühlbachera, kirurga koji je uradio prvu transplantaciju bubrega u UKC Tuzla i omogućio edukaciju kadrova, oformio transplantacijski tim u UKC. Zatim profesori Aljoša Kandus i Andrej Bren iz Slovenije, te stručnjaci iz Nizozemske, Hrvatske, Italije, Njemačke, Srbije i Crne Gore, Austrije, Rumunjske, SAD i Bosne i Hercegovine.

Prezentirane su teme iz područja nefroloških istraživanja. Posebno zanimanje su izazvali podaci o bolesti balkanske endemske nefropatije za koju se ni nakon 50 godina ne zna uzrok. Kako je istaknuto, prisutnost ove bolesti je registrirana u dijelovima Posavine, Hrvatske, Srbije, Rumunjske i Bugarske, ali problem predstavlja razjedinjenost zdravstvenih sistema zbog čega nema preciznih podataka o broju oboljelih, kao ni registra ove bolesti. Prema istraživanjima bolest se javlja poslije 30-te godine života, češće obolijevaju žene, najčešće obolijevaju zemljoradnici, a što je najgore, bolest ima smrtni ishod.

Drugi kongres nefrologa bio je prilika da se ponovno aktualizira pitanje Zakonske regulative u oblasti kadaverične transplantacije, za čiju primjenu u Tuzli postoje svi uvjeti. Izneseno je mišljenje

Zaključci

Nakon završetka posljednje stručne sesije Kongresa, Kongresni i stručni odbor zaključili su da su stručni radovi bili vrlo visokog nivoa, dobro dokumentirani i aktualni jer su iznesena nova saznanja u oblastima koja su tretirali. Izražena je zabrinutost podacima koji bilježe povećan broj pacijenata na dijalizi. Međutim, ohrabruje činjenica da su uvjeti u dijaliznim centrima kao i kvalitetu života dijaliznih bolesnika poboljšani. Kako je zaključeno, neophodno je napraviti Balkanski renalni registar koji bi dao precizne podatke o broju oboljelih od endemske balkanske nefropatije i kretanju ovog oboljenja. Isto tako, rečeno je da se u što kraćem roku oformi koordinacijsko tijelo za kadaveričnu transplantaciju u BiH i istovremeno pritisak na nadležne s ciljem reguliranja ove oblasti.

da se kadaverična transplantacija u BiH mora riješiti sistemski. Prema riječima prof. Senaida Trnačevića, predsjednika Udruženja za nefrologiju, dijalizu i transplantaciju u BiH, iako je već puno toga urađeno, kao da ne postoji dovoljno volje za još jedan korak kako bi se došlo do sistemskog rješenja kadaverične transplantacije.

- Kadaverična transplantacija ne može se raditi sporadično. Mora postojati koordinacija svih struktura kao i jasni zakonski okviri u toj oblasti - istakao je dr. Senaid Trnačević.

Na Kongresu je prezentirano 30 stručnih predavanja, 30 oralnih prezentacija i u okviru poster sesija prezentirano 56 postera. Više od stotinu učesnika je pratilo ova stručna izlaganja i prisustvovalo radu kongresa na kojem je tematski

obrađeno nekoliko oblasti, poput dijalize, kliničke nefrologije, balkanske endemske nefropatije i bubrežne transplantacije.

Osim dr. Senaida Trnačevića, osnovne ciljeve Kongresa prezentirala je i prof. dr. Enisa Mešić predsjednica Stručnog komiteta Kongresa, a želje za uspješnim radom uputili su: Sulejman Tihić, član Predsjedništva BiH, Jasmin Imamović, načelnik Općine Tuzla i doc. dr. Nedret Mujkanović, direktor JZU Sveučilišno kliničkog centra Tuzla.

Priznanja Udruženja za nefrologiju, dijalizu i transplantaciju bubrega u Bosni i Hercegovini dodijeljena su prof. dr. Ahmetu Halilbašiću, prof. dr. Dušanu Ferlugi i prof. dr. Ferdinandu Mühlbacheru.

Azra Kunosić

Pušenje je glavni uzročnik karcinoma larinksa

Begzada Hasukić, liječnica sa Klinike za ORL, cerviko i maksilofacijalnu kirurgiju SKC Tuzla

Stručnjaci Klinike za ORL, cerviko i maksilofacijalnu kirurgiju Sveučilišnoga kliničkog centra iz Tuzle, prezentirali su rezultate svoga petnaestogodišnjeg istraživanja o oboljenjima od karcinoma larinksa (grkljana), kojim su potvrdili kako je i u BiH pušenje glavni uzročnik pojave ovoga karcinoma.

Svoje rezultate pretočili su u studiju u kojoj su naveli kako su istraživanja što su ih vršili u razdoblju od 1990. do 2005. godine, pokazala da najčešće obolijevaju osobe starije od 50 godina, ali da pušenje nije jedini uzročnik bolesti.

- Na pojavu ove bolesti jako utiče stres, kao i konzumiranje alkohola. Samo u Tuzlanskom kantonu godišnje otkrijemo tridesetak novih slučajeva karcinoma larinksa. Najčešće obolijevaju muškarci stariji od 50 godina, a prvi upozoravajući znak da pacijent treba potražiti pomoć liječnika jest promuklost dulja od 15 dana - kaže dr. Begzada Hasukić, liječnica sa spomenute tuzlanske klinike.

Dr. Hasukić navodi kako je dosadašnja praksa pokazala da najveći broj pacijenata oboljelih od karcinoma larinksa pomoć zatraži u fazi kada je bolest već u stadiju metastaze.

- Kada se karcinom proširi u regionalne limfne čvorove i tako dođe u visoki stadij oboljenja, tada su šanse za izlječenje vrlo male - kaže dr. Hasukić, dodajući da je poražavajuća činjenica da je skoro 50 posto pacijenata liječničku pomoć potražilo nakon šestomjesečne promuklosti.

Preventiva je najbolji lijek za suzbijanje karcinoma larinksa, te će s ove klinike inicirati niz edukativnih i promidžbenih akcija, kako bi se stanovništvo više upoznalo s time kako nastaje i kako prepoznati bolest, te kako je liječiti. Rezultate svojih petnaestogodišnjih istraživanja stručnjaci tuzlanske klinike prezentirat će sredinom svibnja na međunarodnom simpozijumu u Poreču.

A. Kunosić

Znate li?

1. STRES...

Izgarate na poslu, malo spavate, jurite uokolo, pušite... nije ni čudo što ste pred raspadom sistema. Nadite protutežu stresu...

Tehnike protiv stresa

Pretvorite stres u saveznika: naučite živjeti sa stresom dajući mu prostor u životu, ali ne dopustite da ga potpuno zauzme.

- Jasno odvojite slobodno vrijeme od posla. Na taj ćete se način moći "isključiti".

- Postavite sebi ciljeve i prioritete kako biste mogli relativizirati probleme.

- Budite samouvjereni. Jasno iznesite drugima svoje potrebe i želje. Nasamo uvježbajte što ćete reći.

- Poboljšajte komunikaciju. Naučite slušati druge i ispričajte što vas brine ljudima koji vam mogu dati podršku i objektivnije gledište.

- Ispplanirajte zadatke. Nekoliko minuta dnevno za planiranje rasporeda omogućuje vam kontrolirati stres, pod uvjetom da pritom budete realni i ostavite prostora i za nepredvidive događaje.

- Ne pokušavajte učiniti sve sami, kad je potrebno zatražite pomoć drugih.

- Naučite reći "ne": to je zdrav način kojim možete spriječiti preopterećenje zadacima i sastancima.

- Koncentrirajte se bez prekidanja. Na taj ćete način povećati učinkovitost.

Smijeh pomaže

Pokušate li živjeti na zdrav način, učinit ćete puno u borbi protiv nagonilanog stresa.

- Tjelovježba vam dopušta kontrolirati fiziološko i psihološko aktiviranje te povećava otpornost na stres. Već 20 minuta oštre šetnje tri puta tjedno ima isti učinak kao lijek protiv depresije.

- **Pazite na prehranu.** Nepravilna i neuravnotežena prehrana smanjuje otpornost na stres i tjeskobu.

- **Vježbajte opuštanje.** Njime ćete ukloniti mišićnu napetost i naučiti isključiti um.

- **Obogatite društveni život.** Društveni su odnosi odličan izvor podrške i oblik jačanja samopoštovanja.

- Posegnite za humorom. Smijeh vam pomaže distancirati se, skrenuti pažnju s problema i relativizirati ih.

Sreća i smijeh za zdrav i dobar život

Osobe koje su sretno u svom životu žive zdravije od onih podložnih depresijama i pesimističnom gledanju na svijet. Engleski znanstvenici proveli su istraživanje na 216 sredovječnih muškaraca i žena, koje je pokazalo da su oni koji su se više smijali i uživali rjeđe dobivali srčani i moždani udar, ali i šećernu bolest. Liječnici su zato poručili da je za dobar i zdrav život najvažnije - pozitivno razmišljati.

Hrana koja usrećuje

Sasvim je jasno da smo svi zadovoljniji kad se dobro i kvalitetno najedemo. No, postoje i namirnice koje svojim sastavom doista mogu pozitivno utjecati na naše raspoloženje. Primjerice, grah sadrži serotonin, spoj zaslužan za sreću i dobro raspoloženje, pa može pomoći protiv stresa i tjeskobe. Integralni keksi ublažavaju depresiju zahvaljujući velikoj količini vitamina B koji povoljno djeluje na mozak.

Ruzmarin, pak, sadrži esencijalna ulja koja izoštravaju percepciju i memoriju, a salata je dobra želite li mirno usnuti, jer njezini listovi sadrže blago hipnotičke kemijske tvari.

Nitko kao prijatelji

Prijateljstvo se ubraja među najvažnije međuljudske odnose, a uz to, pruža i veliko zadovoljstvo. Prema novim ispitivanjima, vrijeme provedeno s prijateljima puno bolje podiže raspoloženje nego vrijeme provedeno s članovima obitelji.

Zbog stresa na poslu - Srce u opasnosti

Švedski naučnici su došli do zaključka, da ukoliko je vaš posao vezan za određene rokove, imate šest puta veći rizik da doživite srčani udar. Istraživanja su pokazala da srce više trpi zbog povremenih kratkih pritisaka na radnome mjestu, nego zbog stresa koji traje duže vrijeme. Osim pritisaka zbog rokova, zaposlenici stradavaju i zbog međusobnih natjecanja i sukoba. To se posebno odnosi na muškarce, jer se oni češće svađaju na radnome mjestu, te imaju 80% veći rizik od srčanoga udara. Žensko srce zatreperi tek kad se smanji plata, što povećava rizik od infarkta za tri puta. Žene jednako reagiraju i kad im se poveća opseg posla, a muškarce to pogodi dvaput jače, pa im je rizik za infarkt povećan za šest puta.

2. ZDRAVE KOSTI

Iscrpljivanje raznim dijetama u mladosti, lako se može osvetiti u zrelijim godinama

Spas je u kalciju i vitaminu D

Za održavanje zdravlja kostiju dnevne potrebe organizma za kalcijem iznose 1000 do 2000 mg. Nakon menopauze treba unositi još više kalcija nego prije. Osteoporoza se razvija tiho i podmuklo, pa su vrlo važne preventivne mjere. Mlijeko, jogurt, sir ementaler i zeleno lisnato povrće sadrže mnogo kalcija. Kako bi se kalcij uskladištio u kostima, potreban je i vitamin D, koji se dovoljno stvara uz pomoć ultraljubičastih zraka. Dakle, izložite se suncu, jer to vaše kosti trebaju. Neke namirnice djeluju na razgradnju kostiju i svakako bi ih trebalo izbjegavati (Coca-Cola, salame i naresci, gotova jela, sol). Za zdravlje kostiju nisu pogodne ni stroge dijetle ni pušenje.

3. ŠEĆERNA BOLEST

Idealnom težinom protiv dijabetesa

Želite li izbjeći šećernu bolest, svakako vodite računa o tjelesnoj težini. U zdravoj i uravnoteženoj prehrani 50% njezine kalorijske vrijednosti čine ugljikohidrati, oko trećinu masti, a oko 15% bjelancevine. Ipak, najvažnija preventiva je dovoljno kretanja, pa obavezno uključite u svoj životni ritam neki sport. Već sat tjelesne aktivnosti na tjedan dovoljno je da osjetno smanjite rizik od pojave te vrlo teške bolesti.

Redovito mjerenje razine šećera u krvi barem jednom godišnje svakako je poželjno, kao i mjerenje koncentracije HbA1c. To je bjelancevina u krvi prema čijoj se vrijednosti može procijeniti kolika je bila koncentracija šećera u krvi u proteklih 8 do 10 tjedana. Na vrijednost te bjelancevine neće utjecati eventualne varijacije razine šećera tijekom navedenog razdoblja.

4. SRCE I KRVOTOK

Vježbom do jakog srca

Kako bi vam srce i krvožilni sustav ostali zdravi, dovoljno je 20 do 60 minuta svakodnevnog vožnje biciklom ili brzog hodanja. Redoviti naporni treninzi snižuju krvni tlak za oko 15 mm HG pa je svakako preporučljivo prije takvog treninga napraviti EKG pod opterećenjem.

Jedite mnogo povrća, voća i salate te maslinovo ulje umjesto maslaca. Redovito jedite morsku ribu. Kako biste unijeli dovoljno folne kiseline koja potiče razgradnju faktora rizika aminokiseline, homocisteina, jedite zeleno lisnato povrće, krumpir i rajčicu. Ne uzimajte više od 5 g soli na dan.

5. ČUDOTVORNI CIMET

Najnovije američke medicinske studije jasno su pokazale da samo pola žličice cimeta osjetno snižava vrijednosti šećera u krvi dijabetičara. U toj znanstvenoj studiji sudjelovali su oni koji boluju od dijabetesa tipa II (dijabetes starije dobi).

Svaki dan nakon obroka dobivali su po 1,3 ili 6 grama ekstrakta cimeta u obliku kapsula. Tijekom sljedećih nekoliko tjedana, razina šećera u krvi tih osoba bila je 18 do 29% niža nego u pacijenata kontrolne grupe koja nije dobivala cimet.

U nekih se ispitivanja vrijednost šećera čak spustila na normalnu razinu. S prestankom uzimanja preparata, razina šećera ponovno se povisila.

Identificiran je i sastojak cimeta koji tako djelotvorno snižava šećer u krvi. Čini se da djeluje slično inzulinu, dakle, potiče ulazak šećera u stanice.

Želite li si pomoći kod kuće, možete svaki dan popiti šalicu čaja u kojem ste 5 do 10 minuta prokuhivali štapić cimeta.

VITA

IN MEMORIAM

U SPOMEN

Dana, 17. travnja 2005. godine, navršila se godina dana od smrti naše drage mame i supruge

JANJE (Lukić) PERANOVIĆ

Draga mama, uspomena na tebe i tvoj lik, uvijek će biti vječna.

TVOJI: suprug i djeca sa obiteljima.

U SPOMEN

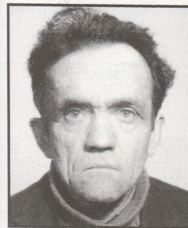
Dana, 25. travnja 2005. godine navršilo se četrdeset tužnih dana od smrti naše drage sestre i tetke

VIKTORIJE JURIĆ (VIKICE)

S ljubavlju i najljepšim uspomnama uvijek ćemo Te se sjećati.

TVOJI NAJMLIJI: braća Milo i Dodo, sestrice Željko i Marin, bratići Vjenco i Brano, snahe Janja i Marija.

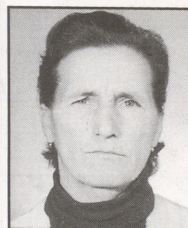
U SPOMEN

MARKO DUBNJAKOVIĆ
26. 04. 2004 - 26. 04. 2005.

Tvoju dobrotu i ljubav nikada nećemo zaboraviti. Uvijek ćeš biti u našim mislima.
Supruga Ana i tvoji najdraži

U SPOMEN

Dana, 02. svibnja 2005. godine navršit će se šest bolnih i tužnih godina od smrti naše voljene

ANE (rod. ILIČKOVIĆ) ČAJIĆ
02. 05. 1999 - 02. 05. 2005.

Usprkos proteklom vremenu, koje živimo bez Tebe, u našim si srcima, najboljim i najsigurnijim čuvarima sjećanja na Tvoju ljubav, dobrotu i brižnost, koju si nam nesebično iskazivala.

Počivala u miru Božjem.

TVOJA OBITELJ

Poginuli za domovinu bojovnici HVO 115. brigade Zrinski (travanj)

	Datum rođenja	Datum pogibije
SEID Hasib HATUNIĆ	08. 11. 1964.	14. 04. 1993.
IVICA Božo ILIČIĆ	10. 05. 1964.	25. 04. 1993.
BLAŠKO Marjan KIKIĆ	03. 02. 1973.	26. 04. 1993.

Poginuli za domovinu bojovnici HVO 108. pješačke brigade s tuzlanskoga područja

SLOBODAN Nedo Mitrović	28. 08. 1960.	01. 04. 1995.
TOMA Martin Pejić	26. 04. 1946.	03. 04. 1995.
ŠIMAN Božo PAVIĆ	24. 04. 1965.	20. 04. 1995.
ZORAN Vlado MOSKOVIĆ	01. 12. 1965.	20. 04. 1995.
DRAGO Mijo KEROŠEVIĆ	01. 10. 1950.	21. 04. 1995.
NIKO Ivo VIDOVIĆ	26. 08. 1947.	21. 04. 1995.
ZORAN Ivan PICAK	17. 10. 1971.	22. 04. 1995.

POKOJ VJEČNI DARUJ IM GOSPODINE I SVJETLOST VJEČNA SVIJETLILA IM! POČIVALI U MIRU BOŽJEM!

Udruga obitelji hrvatskih branitelja poginulih i nestalih u ratu, HVO - SOLI TUZLA

U SPOMEN

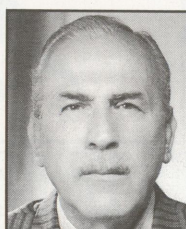

Dana, 08. svibnja 2005. godine navršava se godina dana od smrti naše voljene supruge, majke, punice i bake

DOMA (rod. ŠIMIĆ) DIVKOVIĆ

S ljubavlju te spominjemo i u srcu nosimo, tvoja dobrotu i plemenitost kojom si zračila vječno će živjeti u srcima onih koji te vole, suprug Jakov, kćerke Slavica i Snježana, zetovi Vlatko i Milenko i unučići: Anika, Toni, Goran i Žoran.

U SPOMEN

Dana 26. svibnja 2005. godine navršit će se godina dana od smrti

VLATKO - ZDRAVKO HRKAČ

S ljubavlju i poštovanjem sjećamo te se, i za tebe molimo. SUPRUGA, DJECA, UNUČAD, rodbina i prijatelji.

JESTE LI ZNALI?

- Da pušenje skraćuje život?
- Da pušači umiru mlađi?
- Da je u pušača rizik od bolesti srca i krvnih žila dva puta veći nego u nepušača?

- Da je u pušača rizik za kronični bronhitis i astmu 8 puta veći nego u nepušača?

- Da trudnice koje puše češće rađaju djecu manje težine koja sporije napreduju i češće obolijevaju?

- Da žene čiji muževi puše žive četiri godine kraće?

- Da pušenje oštećuje krvne žile i pridonosi razvoju ateroskleroze?

- Da nepušači izloženi pasivnom pušenju imaju 25% veći rizik od zloćudnih tumora?

- Da pušenje trudnice šteti nerođenu djetetu?

- Da konobari nepušači u kafiću u 8 sati radnog vremena udahnu dima kao da su popušili 36 cigareta?

- Da menopauza nastupa 2-3 godine ranije kod žena koje puše?
- Da je u dojenčadi koja je izložena pasivnom pušenju češća iznenadna "smrt u kolijevci"?

NE ZABORAVITE!

- Prestanak pušenja produljuje život?

- Pušenje uzrokuje ubrzano starenje kože!

- Pušenje oštećuje spermije i smanjuje plodnost!

- Zaštitite djecu - nemojte pušiti uz njih!

- Pušenje je ovisnost - nemojte započeti!

- 2-12 tjedana po prestanku pušenja olakšat će se hodanje i trčanje!

- 3-9 mjeseci nakon prestanka pušenja smanjit će se kašljanje i otežano disanje!

- Prestanak pušenja čini život kvalitetnijim!

ZNATE LI?

- Podrijetlo riječi "faraon" (staroegipatski kralj) prema Bibliji potječe od egipatske riječi "per-a", značenja "velika kuća" ili "kraljeva kuća". S vremenom ta se riječ počela koristiti kao kraljeva titula.

- Običaj darivanja povezan je s dolaskom i proslavom nove godine, a prvi put se spominje 2.500 godina prije Krista kod Sabinjana.

- Harmica (mađ. harminez) - trideset, nekadašnje je ime današnjeg Trga Josipa bana Jelačića u Zagrebu. Kasnije su ga prozvali Tridesetnica jer se na njemu plaćala carina od trideset krajcara.

- Prvi poljubac na filmu snimljenom na arapskom jeziku zbio se u filmu "Zasljepljujuće sunce", snimljenom 1953. godine. Egipatski glumac (kasnije slavni Omar Sharif) poljubio je glumicu (kasnije njegovu suprugu) Faten Hamamu.

- Skladatelj Hector Berlioz imao je zaista nesvakidašnji hobi. Dvadesetih godina 19. stoljeća kao student medicine često je boravio u prostoriji za seciranje. U pauzama bi otvarao prozor i narezanim komadićima tijela umrle osobe hranio je ptice.

- Poznati francuski književnik rumunjskog podrijetla Eugene Ionesco, predstavnik tzv. antiteatra, svoje prvo kazališno djelo napisao je tek u 38. godini života.

- Temelji današnjeg egipatskog grada Aleksandrije postavljeni su 7. travnja 331. godine prije Krista. Zemljišta i granice nove prijestolnice sam je odredio vojskovođa Aleksandar Makedonski koji je godinu dana ranije pokorio Egipat i dao se okruniti za egipatskog faraona.

- 98% osoba koje kupe kemijsku olovku, flomaster ili nalivpero isprobat će ih ispisujući svoje ime.

FENIX

Glasnikova SKANDINAVKA

AUTOR: ROBERT STRAUS	ZNANOST O DUŠEVNOM ŽIVOTU	STROG, RIGOROZAN	KRAJ ZA "SLUČNO"	TALITI	GORJE U JUŽNOJ EVROPI	VITOMIR OD MILJA	ŽENSKO IME	ELEMENT TITAN	AUTO OZNAKA ZA ITALIJU	GRAD U DALMACIJI	LATINSKI PRIJEDLOG	TALIJAN. KNJIŽEVNIK ENRICO	OLUJNI VJETROVI	PODANAK BILJKE ODOLJEN	IMAGINARNA JEDINICA	OVALNI, ELIPSASTI	LATINSKI POZDRAV
SMJESTITI U ŽELJENI POLOŽAJ									POKRAJINA U FINSKOJ MAĐARSKO ŽEN. IME.								
SASTAVITI MEHANIZAM									VRSTA VINA GRAD U BUGARSKOJ						"AVENIJA"		
ELEMENT IRIDIJ			DIO STOPALA POTOMCI SETA					"VOIT-AMPER- SEKUNDA"			OPORI LJUEKVI GRAD U ŠVICARSKOJ					SJEVERNI JELENI	
RUDARSKO NASELJE KOD TUZLE							ŽENSKO IME UZVIK BOLA					GRAD U SIRIJI RASTAVNI VEZNIK					LITI, TOČITI
SILOM UZETI						MIRISLJAVI GRAM AUTO ZNAK KRAPINE								"VIŠA STRUČNA SPREMA"			
ŽITELJKA LACIJE								IZVRŠITI NIVELACIJU "VOLUMEN"									
OSOBNA ZAMJENICA				IZUMITELJI VRSTA OTAPALA									KOŽNA BOLEST ŽITELJI SLOVENIJE				
PETI GLAS GLAZBENE LJESTVICE		TANTAL SVEŠTENIK KOD BUDISTA			POMOĆNIK, SURADNIK					ZIMSKI SPORT					"AMPER"	BOZAVITI U STANU	
STARA ZAGREBAČKA ULICA										TALIJAN, GRAMATIČKI ČLAN					"STARLIJ"	PRVI MITSKI LETAC	
OSOBNA ZAMJENICA			SNIŽENA NOTA "E"							OMOTATI, OBAVITI							
OBITELJ TALIJ. GRADITELJA VIOLINA										GALAMA, BUKA							SLUŽBENA ODJECA
NOVAC NA TIMORU										DRUGI VOKAL				ČEŠKA AFIRMACIJA OSOVINA (GERMAN.)			
UNITARNO USTROJSTVO APARATA										LJUDSTVO, SVIJET							
OZNAKA ZA "METAR"		STARI SLAVEN RIJEKA U FINSKOJ															
DUG ODSJEK VREMENA				"EAST"		VRJEME OD ŠEZDESET MINUTA	UGLJENOKOP KOD TUZLE	OTOK U ALEUTIMA	ŠVEDSKO MUŠKO IME	SAVITI, SMOTATI	TRUD, MUKA	ALBANSKA TELEGRAF. AGENCIJA			"CRVENI KRIZ"	DOMAĆE GOVEDO VRSTA SIRA	
ORUŽANI OTPOR RUDARA KREKE 1920. G.															DONJI TOK DUNAVA GLUMICA KOLESAR		
INICIJALI GLUMICA NALISA			ZAPOČETI UTRKU POUKA										GRČKA POKRAJINA ZMLJSKI OTROV				
BILJKA SLANUTAK				APETIT VRSTA TKANINE					RIJEKA NA SICILJI KRATKA TV REKLAMA					DVA VOKALA UPRKOS SVEMU			VRSTA CVIJETA, LILIJAN
PROVJERA ZNAJKA						POZNO, ZAKASNJENO DRUŽINA, EKIPA				LEGENDARNI KRALJ U TEBI ŽEN. IME						"KARAT"	BOŽICA OBMANE
FILM KOSTE GAVRASA		TALIJAN. DNEVNI LIST NIZOZEJSKA						PURAN, TUKAC "PRIMJER"					GRAD U IRIJANU TALIJANSKA RIJEKA				
OTOČNA SKUPINA U ATLANTIKU							ZNOJ ELEMENT ARGON			ATAKIRATI NEUTRON							
UDARNO HLADNO ORUŽJE				MARTINOVA IMENJAKINJA								STUPANJ KVALITETA MOTORNOG GORIVA					

Hrvatski Glasnik
GLASILO HRVATSKOG KULTURNOG DRUŠTVA "NAPREDAK" ŽUPE SOLI

Glasilo
Hrvatskog kulturnog društva
"Napredak" Župe Soli
List za kulturu i
društvena pitanja

Osnivač i izdavač: HKD Napredak Tuzla • Za izdavača: Dr. sc. Miroslav Petrović, predsjednik HKD Napredak
• Glavni i odgovorni urednik: Juraj Novosel • Lektor: Alen Matošević • Uredništvo: Zdravko Anđić, Šimo Ešić,
Vlado Kerošević, Petar Matanović, Alen Matošević, Juraj Novosel, mr. Luka Tunjić • Urednik fotografije:
Martin Antunović • Unos teksta: Kata Čajić • Adresa: Tuzla, Kazan mahala 2/II • Tel/fax: 035/272-061 •
E-mail: napredak@inet.ba • Tehnička priprema, repro i štampa: PrintCom d.o.o. Grafički inženjering Tuzla •
Račun: 132-100-03108521-25 kod Tuzlanske banke d.d. Tuzla - HKD Napredak, Tuzla - za Glasnik • List je
upisan u evidenciju javnih glasila u Republičkom komitetu za informacije pod rednim brojem 05/93 - 15. 03.
1993. Na temelju Mišljenja Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta TPŽ broj 10/1-483-9/98., list
Hrvatski glasnik je javno glasilo, te prema članu 19. točka 13. Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga
- ne plaća porez • List izlazi mjesečno • Tekstovi i fotografije se ne vraćaju

stuhli
motel tuzla
VI.: Branimir Stuhli
Ul. Bukinjska br 60 • Tel. ++387-35-283-330; 061-13-10-13 • E-mail: stuhli@bih.net.ba

JAVNO PODUZEĆE
RADIO TELEVIZIJA
TUZLANSKOG KANTONA

Osnovan 1992. godine
I Love FM RADIO Kameleon
INDEPENDENT
INDEPENDENT
INDEPENDENT
Marketing: 250-261, 250-262, 250-263 http://www.kameleon.delta.com.ba
Centrala: 250-055 (tel/fax) radio_kameleon@delta.com.ba

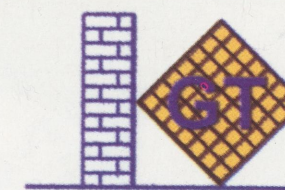

CVJEČARA FLORAMI

Vam nudi veliki izbor rasade, saksija, žardinijera,
zemlje za cvijeće od 50 l, 20 l, 10 l, 6 l, 5 l, te zemlje u pakiranju
od 1kg iz vlastite proizvodnje pod nazivom FLORATRES,
rezanog cvijeća, lončanica, svijeta, lampinjona, lukovica
svih vrsta, ruža sadnica i ukrasnog šiblja.
Sve to možete nabaviti uz najpovoljnije cijene u gradu
i dobiti stručne savjete.
Vaše je samo da dođete na MALU PIJACU i da se uvjerite u našu ponudu.
FRANJO BOSANKIĆ

Foto Žunić
TUZLA
Mercator 035-301-735
Dežer mahala 035-254-594
Korzo 035-257-205
TZC "Sjenjak" 035-251-448
GRAČANICA 061-772-282
DOBOJ 053-227-554
JELAH 061-447-559
TEŠANJ 061-251-897
e-mail: zunic@inet.ba

**VODA KOJA
SVE
POKREĆE**
TUZLANSKI
KISELIJAK
A QUALITY PRODUCT OF
Pivara Tuzla

Luciana
Građevinarstvo i trgovina

Magistralni put bb,
Lukavac BiH

Tel./fax: ++387 35 553 454
553 453
E-mail: luciana@bih.net.ba

PrintCom
GRAFIČKI INŽENJERING
75000 Tuzla Rudarska 61
Tel.: ++ 387 35 282-000, 283-218
Fax: ++ 387 35 280-210
e-mail: printcom@bih.net.ba

PLIVA

PREDSTAVNIŠTVO SARAJEVO

Trg heroja 10, 71000 Sarajevo

Tel. ++ 387 33 65 11 33, 65 39 29

Fax. ++ 387 33 65 39 86

Za sva vremena

ŽIVOTNO OSIGURANJE
MOĆNO A OBROČNO

CROATIA OSIGURANJE d.d.

tel: +387 39 839 100,
www.croatiaosiguranje.com, croatia-os.ljubuski@int.tel.hr

CENTRALNO GRIJANJE
dioničko društvo

TUZLA

Ul. Krečanska br. 1

75000 Tuzla

Tel: ++387 35 283 440

Bosna i Hercegovina

Fax: ++387 35 281 391

www.grijanjetuzla.com

HOLDINA

HOLDINA d.o.o. Sarajevo

Sarajevo, ulica Azize

Šaćirbegović 4b

Radost sigurne štednje

tuzlanska banka d.d. tuzla